

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK, VIII. 17.

SINNSSYKEASYLENE'S VIRKSOMHET

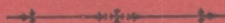
1925.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1925.)

Efter de fra asylene innkomne årsberetninger

utarbeidet av

OVERLÆGEN FOR SINNSSYKEVESENET.

OSLO.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHERHOUG & CO.

1927.

Pris: Kr. 1.00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1925:

- Nr. 151. Folkemengdens bevegelse 1916—1920. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1916 à 1920. II. Résumé.*)
- 152. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1921. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 153. Landbruksareal og husdyrhold 1924. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1924. Recensement représentatif.*)
- 154. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XII. Byggeskikker på den norske landsbygd. (*Recensement du 1er décembre 1920. XII. Types des petits bâtiments à la campagne en Norvège.*)
- 155. Lønninger 1924. (*Gages et salaires.*)
- 156. Sinnssykeasylenes virksomhet 1922. (*Hospices d'aliénés.*)
- 157. Sjømannsforsikringen 1922. Fiskeriforsikringen 1922. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 158. Folkemengdens bevegelse 1922. (*Mouvement de la population.*)
- 159. Norges jernbaner 1923/24. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 160. Kriminalstatistikk og Kriminell Rettspleie 1921 og 1922. (*Criminalité et Justice criminelle.*)
- 161. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XIII. Oversikt over livsstillingsstatistikken og tellingens utførelse. (*Recensement du 1er décembre 1920. XIII. Aperçu de la statistique des professions et l'organisation du recensement.*)
- 162. Sinnssykeasylenes virksomhet 1923. (*Hospices d'aliénés.*)
- 163. Norges kommunale finanser 1922—1923. (*Finances des communes.*)
- 164. Norges industri 1923. (*Statistique industrielle.*)
- 165. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1924—25. (*Salaires des ouvriers agricoles en 1924—1925.*)
- 166. Arbeidsforholdene ved hotell- og kafévirksomhet. (*Les conditions de travail dans les hôtels, restaurants et cafés.*)
- 167. Norges fiskerier 1922. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 168. Forsikringsselskaper 1923. (*Sociétés d'assurances.*)
- 169. Fattigvesenet 1920 og 1921. (*Assistance publique.*)
- 170. Ulykkesforsikringen 1921 og 1922. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 171. Norges postvesen 1924. (*Statistique postale.*)
- 172. Skolevesenets tilstand 1922. (*Instruction publique.*)
- 173. Fængselsstyrelsens årbok 1923. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1923.*)
- 174. Norges telegrafvesen 1923—1924. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 175. Norges fiskerier 1923. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 176. Stortingsvalget 1924. (*Élections en 1924 pour le «Storting».*)
- 177. Megling og voldgift. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1924. (*Entremise publique et arbitrage. Conventions collectives et conflits du travail en 1924.*)
- 178. Norges bergverksdrift 1924. (*Mines et usines.*)
- 179. Sinnssykeasylenes virksomhet 1924. (*Hospices d'aliénés.*)
- 180. Sykeforsikringen 1924. (*Assurance-maladie.*)
- 181. Norges skibsfart 1924. (*Navigation.*)
- 182. Det civile veterinærvesen 1923. (*Service vétérinaire civil.*)
- 183. Landbruksareal og husdyrhold 1925. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1925. Recensement représentatif.*)
- 184. Norges sparebanker 1924. (*Caisses d'épargne.*)
- 185. Private aktiebanker 1924. (*Banques privées par actions.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 17.

SINSSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1925.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1925.)

Efter de fra asylene innkomne årsberetninger

utarbeidet av

OVERLÆGEN FOR SINSSYKEVESENET.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1927.

For årene 1899--1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, senest nr. 105.

For årene 1904—1924 se Norges Offisielle Statistikk, senest rekke VII, nr. 179.

Innholdsfortegnelse.

	Side
Oversikt over sykeklassene m. v. på de norske sinnssykeasylar	1
Oversikt over antallet av de på sinnssykeasylene behandlede, middelbelegg og antall forpleiningsdager (tab. 1)	6-7
I alt behandlet (tab. 2)	8
Innkomet (tab. 3)	9
Utskrevne (tab. 4)	10-11
Sykdomsform og behandlingens utfall for alle asylar (tab. 5)	12-13
Procentforholdet mellem tilbakeliggende, innkomne, utskrevne, døde og de på hvert asyl ialt behandlede (tab. 6)	12-13
Hjemstavn for alle i årets løp innkomne (tab. 7)	14-15
Alder ved innleggelsen hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 8)	16
Alder, i hvilken de første symptomer ytret sig hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 9)...	17
Sykdommens varighet hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 10).....	18
Hjemstavn for de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 11)	19
De opgitte årsaker til sinnssykdom hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 12).....	20-21
Oversikt over ekteskapsforholdene hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 13).....	22
Stand og stilling hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 14)	23-24
Dødsårsaker hos de på asylene døde (tab. 15)	25

Table des matières.

	Page
Introduction. Données générales sur les hospices d'aliénés de Norvège en 1924	1
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque hospice le nombre des malades et le total des journées d'entretien (tab. 1)	6-7
Nombre des aliénés traités (tab. 2)	8
Nombre des entrées (tab. 3)	9
Nombre des sorties (tab. 4).....	10-11
Répartition par formes de la maladie et résultat du traitement (tab. 5)...	12-13
Rapport du nombre des sorties et décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices (tab. 6)...	12-13
Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés (tab. 7)	14-15
Répartition par âge lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 8)	16
L'âge, dans lequel se montrèrent les premiers symptômes chez les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 9).....	17
Durée de la maladie lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 10).....	18
Domicile des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 11).....	19
Cause présumée de la maladie pour les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 12)	20-21
État civil des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 13).....	22
Profession et condition sociale des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 14)	23-24
Causes des décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices (tab. 15)	25

	Side		Page
Middeltall av daglig arbeidende syke i asylene (tab. 16)	26	Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les hospices (tab. 16)	26
Bruk av isolasjon og mekaniske tvangsmidler (tab. 17)	27	Relevé de l'application de reclusion (tab. 17)	27
Utdrag av regnskapene (tab. 18)....	28-31	Tableau des dépenses et des recettes (tab. 18)	28-31

Almindelig oversikt.

I. Asylene.

	Side
Belegget, utvidelser, forbedringer m. m.	32
Sundhetstilstanden	34

II. Patientene. Behandling m. m.

Arbeidsvirksomheten	35
Syke i familjepleie under asylenes tilsyn	37
Ulykkestilfeller. Selvmord	37
Sykehistorier	41
Adspredelser og underholdninger for de syke	47

III. Personalet	47
-----------------------	----

Tillegg.

	Side		Page
Antallet av sinnssyke forpleiet med statsbidrag efter lov av 27-6-1891 og de samlede utgifter ved deres forpleining for stat og kommune i 1924	49-50	Le nombre des aliénés, dont l'entretien est partiellement à la charge de l'état d'après la loi du 27-6-1891 et le total de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'état et des communes ensemble)	49-50

Oversikt over sinnssykeasylenes virksomhet 1925.

Tallet på sinnssykeasyler ved årets utgang var 22 med i alt 4 539 sykeplasser.

Asylene var:

Gaustad, statsasyl ved Oslo, med 330 plasser, halvdel for hvert kjønn.

Eg, statsasyl i Kristiansand, med 260 plasser, halvdel for hvert kjønn.

Hertil kommer en koloni for menn med 24 plasser. I alt 284 plasser.

Rotvold, statsasyl ved Trondhjem, med 275 plasser, 145 for menn, (hvorav 15 i landbrukskolonien) og 130 for kvinner.

Rønvik, statsasyl ved Bodø, med 242 plasser, halvdel for hvert kjønn.

Hertil kommer 22 plasser i landbrukskolonien for menn. I alt 264 plasser.

Reitgjerdet, statsasyl ved Trondhjem med 135 plasser for vanskelige og kriminelle mannlige sinnssyke.

Dikemark sykehus (kommunalt sinnssykeasyl for Oslo) i Asker med 635 plasser, 272 for menn og 363 for kvinner.

Blakstad, Akershus fylkeskommunes asyl i Asker, med 235 plasser, 140 for menn og 95 for kvinner.

Veum, Østfold fylkeskommunes asyl i Glemmen, med 200 plasser: 140 i centralen (halvdelen for hvert kjønn) samt 3 kolonier à 20 patienter (40 menn og 20 kvinner).

Sanderud, Hedmark fylkeskommunes asyl i Stange med 319 plasser, 179 for menn og 140 for kvinner.

Presteseter, Opland fylkeskommunes asyl i Vestre Toten, med 191 plasser: i centralen 142 plasser (halvdelen for hvert kjønn, samt 2 mannskolonier med 15 og 20 plasser og 1 kvinnekoloni med 14 plasser).

Faret, Telemark fylkeskommunes asyl i Solum med 177 plasser: 2 centraler med 65 manns- og 53 kvinneplasser, samt 2 kolonier à 21 for hvert kjønn. Dessuten en landbrukskoloni med 17 mannsplasser.

Kristiansands kommunale asyl med 32 plasser, 13 for menn og 19 for kvinner.

Dale, Rogaland fylkeskommunes og Stavanger bys asyl i Hetland, med 237 plasser, 107 for menn og 130 for kvinner.

Valen, Hordaland fylkeskommunes asyl i Fjelberg, med 239 plasser, 133 for menn (hvorav 33 i koloni) og 106 for kvinner.

Neevengaarden, kommunalt asyl i Bergen, med 322 plasser, 126 for menn og 196 for kvinner.

Rosenberg, kommunalt asyl i Bergen, med 120 plasser, kun for menn.

Opdøl, Møre fylkeskommunes asyl i Bolsøy, med 110 plasser, halvdel for hvert kjønn.

Østmarken, kommunalt asyl for Trondhjem by og de 2 Trøndelagfylker, med 230 plasser, halvdel for hvert kjønn.

Oslo hospitals asyl i Oslo med 63 plasser, kun for kvinner.

Dr. Dedichens asyl, privat, ved Oslo, med 58 plasser, halvdel for hvert kjønn.

Møllendal asyl, privat, ved Bergen, med 80 plasser, 45 for menn og 35 for kvinner.

Kriminalasylet i Trondhjem kan motta ca. 35 patienter, kun menn.

Asyler.	Autoriserte sykeplasser.	Derav for		Middelbelegg.	Overbelegg.	Overbelegget beregnet procentvis av det autoriserte plassantall.
		menn.	kvinner.			
Gaustad	330	165	165	333	3	0,9
Eg	284	154	130	345	61	21,5
Rotvold	275	145	130	315	40	14,5
Rønvik	264	143	121	335	71	26,9
Reitgjerdet	135	135	-	162	27	20,0
Dikemark	635	272	363	658	23	3,6
Blakstad	235	140	95	233	-	-
Veum	200	110	90	228	28	14,0
Sanderud	319	179	140	307	-	-
Prestsæter	191	106	85	231	40	20,9
Faret	177	103	74	200	23	13,0
Kristiansands	32	13	19	30	-	-
Dale	¹⁾ 205	107	98	228	-	-
Valen	239	133	106	286	47	19,7
Neevengaarden	322	126	196	333	11	3,4
Rosenberg	120	120	-	127	7	5,8
Opdøl	110	55	55	155	45	40,9
Østmarken	230	115	115	260	30	13,0
Oslo	63	-	63	70	7	11,1
Dedichens	58	29	29	49	-	-
Møllendal	80	45	35	89	9	11,3
Kriminalasylet	35	35	-	30	-	-
I alt	4 539	2 430	2 109	5 004	472	10,4

År.	For første gang i et norsk asyl innlagte syke.	Belegg pr. 31te desbr.	Sykeplasser pr. 31te desbr.	Middeltall av daglig forpleiede syke.	Gjennomsnittlig utgift pr. patient pr. dag ²⁾ .
1908	744	2 518	2 551	2 458	} 1,39
1909	747	2 679	2 667	2 600	
1910	760	2 805	2 858	2 738	} 1,41
1911	720	2 957	2 918	2 899	
1912	776	3 076	2 941	3 016	} 1,46
1913	829	3 318	3 568	3 146	
1914	925	3 767	3 768	3 564	} 1,62
1915	948	3 958	3 768	3 886	
1916	966	4 031	3 799	4 017	} 1,76
1917	792	4 057	3 799	4 068	
1918	796	3 995	3 799	4 020	} 2,31
1919	973	4 200	3 976	4 084	
1920	860	4 333	3 976	4 287	} 3,14
1921	894	4 457	4 011	4 412	
1922	871	4 545	4 011	4 479	} 3,54
1923	957	4 736	4 346	4 683	
1924	995	4 918	4 510	4 818	} 4,80
1925	1 031	5 069	4 539	5 004	

¹⁾ Asylet er under utvidelse. munale asyler.

²⁾ Utregnet etter opgavene fra statens og de kom-

Tabell 1 gir en oversikt over *asylenes virksomhet*, behandlingens utfall, forpleiningsdagens tall m. m.

Procentforholdet av *menn* og *kvinner* ses av følgende sammenstilling:

	Menn.	Kvinner.
Tilbakeleggende fra 1924.....	54.4 pct.	45.6 pct.
Innkomet i 1925.....	51.2 «	48.8 «
Tilsammen behandlet.....	53.6 «	46.4 «
Utgått og død.....	50.9 «	49.1 «
Tilbakeleggende ved utgangen av 1925.....	54.4 «	45.6 «

Forholdet mellom tilbakeleggende, innkomne, utgatte, døde og alle behandlede ved de enkelte asyls ses av tabell 6.

Av de «*utgatte*» og «*døde*» utskreves 19.8 pct. helbredet, 30.5 pct. bedret, 27.6 pct. uhelbredet, 1,2 pct. efter avgitt erklæring og 20.9 pct. døde.

Forpleiningsdagens tall utgjorde 1826 949 eller gjennomsnittlig for hver av alle behandlede 283.2 dager.

Middeltallet av daglig behandlede syke var 5 004. For det offentliges regning forpleiedes 89.9 pct., for privates 10.1 pct.

Sundhetstilstanden har gjennomgående vært god.

Dødsårsakene og de dødes alder ses av tabell 15. Den hyppigste dødsårsak var tuberkulose, som forårsaket 34.9 pct. av alle dødsfall; dernæst paralysis generalis 10.0 pct., lungebetendelse og bronkit 8.3 pct.

Tabell 8¹⁾ viser *alderen hos de for første gang i et norsk asyl innkomne*.

6.6 pct. var under	20 år.	8.1 pct. var mellom	60—70 år.
30.3 « « mellom	20—30 «	1.9 « « —	70—80 «
25.6 « « —	30—40 «	1.3 « « —	80—90 «
15.3 « « —	40—50 «	0.1 « « ukjent.	
10.9 « « —	50—60 «		

Tabell 9¹⁾ viser *alderen, i hvilken de første symptomer ytret sig*. Såvel i denne som i den foregående tabell er sykdommens art opgitt.

5.5 pct. var under	15 år.	7.5 pct. var mellom	40—45 år.
10.3 « « mellom	15—20 «	5.1 « « —	45—50 «
17.3 « « —	20—25 «	7.9 « « —	50—60 «
14.0 « « —	25—30 «	5.5 « « —	60—70 «
11.5 « « —	30—35 «	1.9 « « over	70 «
6.9 « « —	35—40 «	6.9 « « ukjent.	

Sykdommens varighet (tabell 10¹⁾ var for:

36.6 pct. under	$\frac{1}{2}$ år.
13.8 « —	$\frac{1}{2}$ —1 «
10.2 « —	1—2 «
36.1 « —	2 « og derover.
3.3 « —	ukjent.

¹⁾ Tabellene 8 til og med 14 omfatter kun de for første gang i et norsk asyl innlagte.

De innkomnes hjemstavn (tabell 7) er opgitt for 1 532. Av disse var 61.1 pct. fra landdistriktene, 36.1 fra byene; 1.0 pct. var hjemmehørende i utlandet. Av de for første gang i norsk asyl innkomne (tabell 11¹) var 65.1 pct. fra landdistriktene, 33.8 pct. fra byene, 1.0 pct. fra utlandet.

Med hensyn til *ekteskapsforhold* (tabell 13¹) var 66.0 pct. ugifte, 27.5 pct. gifte, 5.2 pct. i enkestand og 1.2 pct. fraskilte.

En sammenstilling av de opgitte *årsaker til sinnssygdом* (anamnestiske data) er gjort i tabell 12¹). Av 1 028 er ingen årsak opgitt for 454 eller 44.2 pct. Blandt de andre 574 anføres arvelig anlegg overhodet hos 320 eller 55.8 pct., psykiske årsaker hos 79 eller 13.8 pct., senilitet hos 38 eller 6.6 pct., syfilis hos 40 eller 7.0 pct., og drikk hos 25 eller 4.4 pct.

Stand og stilling (tabel 14¹) er opgitt for 995. Herav tilhørte:

25.2 pct.	Arbeiderstanden.
19.9 «	Bonde-, husmanns- og inderststanden.
13.0 «	Tjenerstanden.
11.9 «	Håndverkerstanden.
8.6 «	Sjømannsstanden (fiskere etc.).
7.7 «	Handelsstanden.

Arbeidsvirksomheten blandt de sinnssyke fremgår av tabell 16. — Forholdet mellom arbeidende syke og middelbelegget (tabell 1) var for alle asylene 42.7 pct. (derav menn 58.3 pct., kvinner 41.7 pct.). — Ved hvert av asylene var forholdet følgende:

Gaustad	40.0 pct.	Kristiansands	30.0 pct.
Eg	46.3 «	Dale	46.0 «
Rotvold	45.7 «	Valen	47.2 «
Rønvik	46.0 «	Neevengaarden	47.1 «
Reitgjerdet	41.5 «	Rosenberg	23.5 «
Dikemark	36.6 «	Opdøl	47.4 «
Blakstad	48.0 «	Østmarken	62.3 «
Veum	43.8 «	Oslo	12.7 «
Sanderud	44.4 «	Møllendal	38.2 «
Presteseter	30.8 «	Kriminalasylet	36.0 «
Fåret	47.8 «	*)	

Bruk av *isolasjon og mekaniske tvangsmidler* ses av tabell 17.

I tabell 18 meddeles et utdrag av regnskapene fra statens og de kommunale asylene.

Direktørene eller bestyrerne for asylene var pr. 31te desbr.: Dr. med. H. Evensen (Gaustad). T. Dahle (Eg). J. Widerøe (Rotvold). O. Lie (Rønvik). H. Arnesen (Dikemark). W. Horneman (Blakstad). H. Lund (Veum). E. Støren (Sanderud). R. Tonning (Presteseter). J. Selmer (Fåret). K. Klaussen (Kristiansands). C. Wingard (Dale). K. Lunde, konst. (Valen). O. Sollied (Neevengaarden). Dr. med. C. Looft (Rosenberg). D. Dahl (Opdøl). Ph. Hansteen (Østmarken). J. Scharffenberg (Oslo). H. Dedichen (Dedichens). E. Martens (Møllendal). K. Andresen (Reitgjerdet og Kriminalasylet).

Av deres beretninger for hvert enkelt asyl leveres i det følgende et samlet utdrag.

Tillegg: Tabell over antall offentlig forpleiede sinnssyke og de samlede forepleiningsutgifter for stat og kommune er tatt med her. Tabellen har i de foregående år vært inntatt i «Sundhetstilstanden og Medisinalforholdene», men vil for fremtiden bli tatt med i denne beretning. På grund av forholdene kommer denne tabell til å ligge 1 år tilbake for det øvrige innhold.

¹) Se foregående side. *) Fra Dedichens asyl mangler opgaver.

Tabeller.

Tabell 1. Oversikt over antallet av de på sinnssykeasylene

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés indiquant pour chaque

Asyler.	Tilbakeleggende 1/1 1925.			Innkomet i 1925.			Tilsammen behandlet i 1925.			Ut-					
	Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		helbredet.			bedret.		
		M.	K.		M.	K.		M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.
Gaustad	329	165	164	106	50	56	435	215	220	11	2	9	41	22	19
Eg	343	188	155	90	58	32	433	246	187	22	11	11	27	19	8
Rotvold	315	158	157	112	44	68	427	202	225	23	6	17	23	6	17
Rønvik	341	193	148	42	24	18	383	217	166	12	5	7	8	7	1
Reitgjerdet	149	149	.	44	44	.	193	193	.	2	2	.	10	10	.
Dikemark	647	302	345	190	84	106	837	386	451	32	9	23	57	36	21
Blakstad	210	121	89	112	61	51	322	182	140	18	9	9	21	12	9
Veum	230	124	106	46	22	24	276	146	130	13	7	6	4	3	1
Sanderud	292	169	123	84	41	43	376	210	166	12	4	8	17	4	13
Presteseter	231	131	100	54	24	30	285	155	130	11	2	9	22	12	10
Faret	201	111	90	29	20	9	230	131	99	3	2	1	3	1	2
Kristiansands	33	15	18	5	1	4	38	16	22	1	.	1	2	.	2
Dale	225	122	103	116	55	61	341	177	164	15	9	6	23	13	10
Valen	278	151	127	80	44	36	358	195	163	7	6	1	32	13	19
Neevengaarden	315	137	178	149	69	80	464	206	258	25	11	14	43	14	29
Rosenberg	125	125	.	30	30	.	155	155	.	2	2	.	3	3	.
Opdøl	154	82	72	30	19	11	184	101	83	5	4	1	13	8	5
Østmarken	253	127	126	134	62	72	387	189	198	40	21	19	55	19	36
Oslo	70	.	70	10	.	10	80	.	80	1	.	1	1	.	1
Dedichens	60	26	34	51	24	27	111	50	61	15	11	4	15	5	10
Møllendal	88	51	37	15	6	9	103	57	46	3	2	1	2	2	.
Kriminalasylet	30	30	.	3	3	.	33	33
I alt	4 919	2 677	2 242	1 532	785	747	6451	3462	2989	273	125	148	422	209	213

1) Som privat forpleiede opføres de, for hvem forpleiningsutgiftene utredes av vedkommende

2) Det opførte antall forpleiningsdager gjelder for budgettåret 1924—25.

3) Ikke sinnssyk.

behandlede, middelbelegg og antall forpleiningsdager.

hospice le nombre des malades et le total des journées d'entretien.

gått									Tilsammen utgått og død.			Tilbakeleggende ^{31/12} 1925.			Middelbelegg.	Forpleiningsdager.	Av hele belegget forpleiet for privat regning. ¹⁾
uhelbredet.			etter avgitt erklæring.			Døde.											
Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav				
	M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.			
39	15	24	3	2	1	9	6	3	103	47	56	332	168	164	333	121 612	122
22	18	4	1	-	1	14	8	6	86	56	30	347	190	157	345	126 005	67
46	25	21	1	1	-	17	9	8	110	47	63	317	155	162	315	114 813	38
18	11	7	2	-	2	13	8	5	53	31	22	330	186	144	335	122 351	11
3	3	-	2	2	-	5	5	-	22	22	-	171	171	-	162	58 987	-
62	20	42	-	-	-	24	10	14	175	75	100	662	311	351	653	240 038	73
24	8	16	-	-	-	18	11	7	81	40	41	241	142	99	233	85 106	35
18	6	12	1	-	²⁾ 1	13	9	4	49	25	24	227	121	106	228	83 129	19
5	1	4	1	1	-	21	11	10	56	21	35	320	189	131	307	112 934	16
2	1	1	-	-	-	17	9	8	52	24	28	233	131	102	231	84 197	31
10	6	4	-	-	-	9	6	3	25	15	10	205	116	89	200	72 915	16
3	-	3	-	-	-	4	1	3	10	1	9	28	15	13	30	10 848	-
25	15	10	-	-	-	26	14	12	89	51	38	252	126	126	228 ²⁾	83 319	27
13	6	7	-	-	-	12	9	3	64	34	30	294	161	133	286	104 408	6
32	22	10	1	1	-	32	14	18	133	62	71	331	144	187	333	121 718	38
5	5	-	-	-	-	16	16	-	26	26	-	129	129	-	127	46 180	-
3	2	1	-	-	-	7	6	1	28	20	8	156	81	75	155	56 507	2
9	5	4	4	4	-	15	12	3	123	61	62	264	128	136	260	95 027	22
4	-	4	-	-	-	5	-	5	11	-	11	69	-	69	70	25 382	22
31	14	17	-	-	-	7	4	3	68	34	34	43	16	27	49	17 828	108
4	1	3	-	-	-	5	3	2	14	8	6	89	49	40	89	32 620	1
4	4	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	29	29	-	30	11 035	-
382	188	194	16	11	5	289	171	118	1382	704	678	5 069	2 758	2 311	5 004	1826 949	654

sykes pårørende eller ved legatmidler.

Tabell 2. I alt behandlet.
Nombre des aliénés traités.

Asyler.	Melancholia.		Mania.		Amentia.		Dementia.		Paranoia.		Insania periodica.		Insania epileptica.		Insania hysterica.		Insania hypochondrica.		Insania degenerativa.		Insania neurasthenica.		Alcoholismus.		Paralysis generalis.		Vitia org. cerebri.		Idiotia (imbecillitas).		Til observa- sjon.		I alt.			
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.				
Gaustad	21	32	2	7	1	1	142	137	3	3	2	2	1	2	1	10	4	4	13	10			4		7	1	4	2	7	8	3	1	215	220	435	
Eg	9	21	7	12	2	3	152	104	18	5	23	26	2		3	1		9	5			4		4		2	1	13	6		1	246	187	433		
Rotvold	21	31	5	17	1	6	133	146	13	5	5	7	1	1		3		3	4	2	2	1		3		1		12	2	1		202	225	427		
Rønvik	10	8	1	5		2	167	120	2	1	9	15	5	6		1			4				2		1		1		15	8			217	166	383	
Reitgjerdet	1		7		2		106		9		7		11			1		16		1		13		1				16		2				193		193
Dikemark	11	19	2	5	1	6	276	322	7	4	7	27	8	3	2	23	2	2	17	11	1	8	6	2	21	2	7	3	18	14			386	451	837	
Blakstad	9	10	6	5	1	2	126	81	3		3	2	4		1	15			17	13			3		4	3			5	9			182	140	322	
Veum	15	32	10	14			100	72	1	1	1	3	5	5		1	1						5						8	1		1)	146	130	276	
Sanderud	1	20	1	3	3	2	145	100	2	1	9	14	8	3		6	2	1	6	1		2	4		2				25	13	2		210	166	376	
Presteseter	10	18	5	3	2	2	100	73	10	11	5	8	5			1			4	3	1	4			1				12	7			155	130	285	
Faret	8	3	1	4	1		98	74	2		6	10				2					2	1	1						12	4			131	99	230	
Kristiansands				1	1		13	15	2	2		2				1													1				16	22	38	
Dale	5	14	3	5	1	3	141	116	2	1	10	16	4			2			1		2	1	1		4	2			3	4			177	164	341	
Valen	17	11	3	4	1	1	142	117	2		10	19	6			7			2		3	1		2		2			9	7			195	163	358	
Neevengaarden	12	19	10	21	8	6	125	161	9	6	8	15	4	2		11	1		2	4	3	5	4		8	1	2		8	1	2		206	258	464	
Rosenberg	2		4		2		108		21		1		5				1		1						2				7				155		155	
Opdøl	6	4	3	3		1	72	52	1	2	5	4	1	2	1	2		2	3	5			1			1			6	6	1		101	83	184	
Østmarken	22	40	8	17		1	117	118	4	1	1	3	4	3		4	1	3	8	1	1	2	1		2	1	3	2	13	2	4		189	198	387	
Oslo		4					68		2																2					3				80	80	
Dedichens	14	8		1			17	22		1	13	27							2				2		1	1				1	1		50	61	111	
Møllendal	6	6	2	5			46	32			1	1								1				1					1	1			57	46	103	
Kriminalasylet					1		16		1		2		1						7										5				33		33	
I alt	200	300	80	133	27	36	2342	1930	112	46	128	201	75	29	5	92	14	13	115	58	16	26	52	2	64	13	22	8	195	99	15	3	3462	2989	6451	

¹ Ikke sinnssyk.

Tabell 3. Innkommet.

Nombre des entrées.

Asyler.	Melancholia.		Mania.		Amentia.		Dementia.		Paranoia.		Insania periodica.		Insania epileptica.		Insania hysterica.		Insania hypochondrica.		Insania degenerativa.		Insania neurasthenica.		Alcoholismus.		Paralysis generalis.		Vitia org. cerebri.		Idiotia (imbecillitas).		Til observasjon.		I alt.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
Gaustad	3	10	2	3	1	-	30	33	-	-	-	-	2	-	1	1	1	1	3	4	-	-	-	-	5	-	-	-	2	1	3	1	50	56	106
Eg	4	3	3	3	-	-	35	15	-	-	7	7	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	2	-	1	-	5	1	1	1	58	32	90	
Rotvold	8	22	1	11	-	2	26	30	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	5	1	1	-	44	68	112		
Rønvik	4	3	1	1	-	-	16	10	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	24	18	42		
Reitgjerdet	-	-	2	-	1	-	26	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	1	-	4	-	-	-	-	2	2	1	1	-	44	-	44	
Dikemark	4	1	1	3	-	2	60	74	1	1	6	2	1	2	7	-	1	3	1	1	1	1	1	7	-	1	2	2	5	-	-	84	106	190	
Blakstad	4	6	3	4	1	-	40	35	-	-	-	-	-	-	1	6	-	5	5	-	-	3	-	2	3	-	2	2	-	-	61	51	112		
Veum	6	9	3	3	-	-	11	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	22	24	46		
Sanderud	-	8	-	2	3	2	27	22	-	-	1	2	1	-	3	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	6	3	2	2	41	43	84	
Presteseter	4	4	-	-	1	1	13	18	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3	-	-	-	-	-	3	2	-	-	24	30	54	
Faret	4	2	-	2	1	-	13	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	20	9	29		
Kristiansands ..	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	5	
Dale	3	5	1	2	1	1	41	44	1	1	2	3	1	-	-	-	-	-	1	-	1	1	3	2	-	-	-	2	-	-	55	61	116		
Valen	3	5	1	-	-	-	32	27	-	-	4	4	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	44	36	80		
Neevengaarden ..	6	8	3	8	8	4	34	46	1	-	1	3	2	-	4	1	-	-	1	2	3	1	-	6	-	1	-	-	-	69	80	149			
Rosenberg	-	-	-	-	1	-	24	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	30	-	30		
Opdøl	2	2	2	-	-	-	11	6	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	19	11	30		
Østmarken	11	21	6	13	-	1	28	26	1	1	1	-	1	2	-	1	1	-	2	-	1	2	-	1	1	1	2	5	2	3	62	72	134		
Oslo	-	1	-	1	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	
Dedichens	7	5	-	-	-	-	7	4	-	-	7	17	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	24	27	51		
Møllendal	-	2	-	-	-	-	5	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	9	15		
Kriminalasylet ..	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-		
I alt	73	117	29	57	18	13	481	409	8	4	29	47	11	6	3	25	4	2	22	15	8	11	13	1	27	7	6	4	40	26	13	3	785	747	1532

1) Undveg i 1924. Tilbakeført iår. 2) Ikke sinnssyk.

Sykdom.	Alle asyler.			Gau- stad.		Eg.		Rot- vold.		Røn- vik.		Reit- gjer- det.	Dike- mark.		Blak- stad.		Veum.		Sande- rud.		
	I alt	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
<i>I. Helbredet.</i>																					
Melancholia.....	71	31	40	1	5	2	3	3	8	1	-	-	-	1	1	2	2	3	-	4	
Mania.....	59	20	39	-	2	2	2	-	6	-	1	-	1	2	2	3	4	3	1	1	
Amentia.....	26	13	13	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	4	-	-	-	-	2	1	
Dementia.....	45	24	21	-	-	1	1	2	1	2	1	-	4	8	2	-	-	-	-	-	
Insania periodica.....	37	18	19	-	-	5	5	-	-	1	5	1	-	2	-	-	-	-	1	1	
— epileptica.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— hysterica.....	13	2	11	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	3	-	-	-	1	
— hypochondrica.....	5	5	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa.....	7	6	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	
— neurasthenica.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus.....	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	
Vitia org. cerebri.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	
	273	125	148	2	9	11	11	6	17	5	7	2	9	23	9	9	7	6	4	8	
<i>II. Bedret.</i>																					
Melancholia.....	49	22	27	2	-	-	3	4	2	-	-	-	2	2	1	2	-	-	-	1	
Mania.....	21	5	16	1	2	1	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Amentia.....	2	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dementia.....	240	128	112	15	14	13	2	1	11	6	-	1	25	10	8	5	3	-	3	9	
Paranoia.....	6	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	
Insania periodica.....	43	14	29	1	-	2	1	1	1	-	1	-	-	4	1	-	-	-	1	-	
— epileptica.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
— hysterica.....	9	1	8	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	1	
— hypochondrica.....	3	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	
— degenerativa.....	21	15	6	2	1	-	-	-	-	1	-	4	2	1	-	1	-	-	-	-	
— neurasthenica.....	10	2	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	1	
Alcoholismus.....	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	
Paralysis generalis.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Vitia org. cerebri.....	3	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	8	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	
	422	209	213	22	19	19	8	6	17	7	1	10	36	21	12	9	3	1	4	13	
<i>III. Uhelbredet.</i>																					
Melancholia.....	26	8	18	-	1	-	-	4	3	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	
Mania.....	3	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Amentia.....	4	1	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dementia.....	275	135	140	12	18	14	3	18	15	7	3	2	18	35	6	10	4	10	1	3	
Paranoia.....	9	8	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
Insania periodica.....	16	7	9	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	
— epileptica.....	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
— hysterica.....	7	-	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	
— hypochondrica.....	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa.....	9	6	3	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	
— neurasthenica.....	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus.....	4	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Paralysis generalis.....	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Vitia org. cerebri.....	20	13	7	1	1	1	1	3	-	3	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	382	188	194	15	24	18	4	25	21	11	7	3	20	42	8	16	6	12	1	4	
<i>IV. Døde.</i>																					
Melancholia.....	22	10	12	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1	1	1	-	
Mania.....	7	2	5	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Amentia.....	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	
Dementia.....	186	104	82	2	3	5	4	5	8	5	4	1	6	9	7	5	6	3	8	7	
Paranoia.....	2	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Insania periodica.....	10	4	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
— epileptica.....	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	
— hysterica.....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
— hypochondrica.....	4	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	
— degenerativa.....	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— neurasthenica.....	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Paralysis generalis.....	30	23	7	1	-	2	-	1	-	-	-	1	4	2	1	1	-	-	-	-	
Vitia org. cerebri.....	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	10	8	2	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
	281	171	118	6	3	8	6	9	8	8	5	5	10	14	11	7	9	4	11	10	
V. Efter avgitt er- klæring.....	16	11	5	2	1	-	1	1	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	1	1	

1) Ikke sinskyk.

skrevne. Nombre des sorties.

Presteseter.		Faret.		Kristiansands.		Dale.		Valen.		Neeveengarden.		Rosenberg.	Opdøl.		Østmarken.		Oslo.	Dedichens.		Møllendal.		Kriminalasylet.
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.
1	3	-	-	-	2	-	2	-	1	4	-	-	-	10	6	-	5	-	-	-	1	-
1	2	-	1	-	1	1	1	1	2	2	-	2	1	5	10	1	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	5	4	1	1	6	3	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	-	1	-	2	2	-	2	-	4	2	-	-	-	-	1	1	-
-	1	1	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	5	4	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	9	2	1	-	1	9	6	6	1	11	14	2	4	1	21	19	1	11	4	2	1	-
1	-	-	-	-	2	3	3	1	-	3	1	1	-	3	10	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	5	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
9	6	1	1	-	7	4	10	13	10	12	1	5	3	9	20	1	1	1	-	-	-	-
2	1	-	1	-	1	1	2	3	2	5	1	1	-	1	-	-	1	9	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	10	1	2	-	2	13	10	13	19	14	29	3	8	5	19	36	1	5	10	2	-	-
-	1	-	-	-	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3	-	3	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
1	-	2	3	-	2	14	6	6	4	15	9	2	1	1	3	1	4	8	10	1	3	1
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	1	-	-	3	3	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	6	4	-	3	15	10	6	7	22	10	5	2	1	5	4	4	14	17	1	3	4
-	2	-	-	-	2	-	-	-	2	3	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	3	5	2	1	3	8	8	6	1	5	13	12	6	8	2	4	2	2	2	2	1	-
-	1	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	4	1	1	1	3	1	1	1	-	1	-	1	1	1	1	1	1	-
2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
9	8	6	3	1	3	14	12	9	3	14	18	16	6	1	12	3	5	4	3	3	3	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 5. Sykdomsform og behand-
Répartition par formes de la

Sykdom.	Tilbake- liggende 1/1 1925.	Inn- kommet i 1925.	Til- sammen behandlet i 1925.	Ut-	
				hel- bredet.	bedret.
Melancholia.....	310	190	500	71	49
Mania.....	127	86	213	59	21
Amentia.....	32	31	63	26	2
Dementia.....	3 383	890	4 272	45	240
Paranoia.....	146	12	158	-	6
Insania periodica.....	253	76	329	37	43
— epileptica.....	87	17	104	1	1
— hysterica.....	69	28	97	13	9
— hypochondrica.....	21	6	27	5	3
— degenerativa.....	136	37	173	7	21
— neurasthenica.....	23	19	42	2	10
Alcoholismus.....	40	14	54	4	5
Paralysis generalis.....	43	34	77	-	1
Vitia organica cerebri.....	20	10	30	1	3
Idiotia (imbecillitas).....	228	66	294	2	8
Til observasjon.....	2	16	18	-	-
I alt	4 919	1 532	6 451	273	422

1) 1 melancholia overført til dementia, 2 mania overført til dementia og 1 dementia 1924 skyldes at antall tilbakekeliggende på Dedichens asyl er forandret fra 59 til 60.

Tabell 6. Procentforholdet mellem tilbakeliggende, inn-
Rapport du nombre des sorties et décès comparé

	Alle asylar.	Gau- stad.	Eg.	Rot- vold.	Røn- vik.	Reit- gjer- det.	Dike- mark.	Blak- stad.	Veum.	Sande- rud.
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Tilbakeliggende 1/1 1925.....	76.3	75.6	79.4	73.8	89.0	77.2	77.3	65.2	83.3	77.6
Innkomet i 1925.....	23.7	24.4	20.6	26.2	11.0	22.8	22.7	34.8	16.7	22.4
Utgått helbredet.....	4.2	2.5	5.1	5.4	3.1	1.0	3.8	5.6	4.7	3.2
— bedret.....	6.5	9.4	6.2	5.4	2.1	5.2	6.8	6.5	1.5	4.5
— uhelbredet.....	5.9	9.0	5.1	10.8	4.7	1.6	7.4	7.7	6.5	1.3
— efter avgitt erklæ- ring.....	0.2	0.7	0.2	0.3	0.5	1.0	-	-	1) 0.3	0.3
Døde.....	4.3	2.1	3.2	3.9	3.4	2.6	2.9	5.6	4.7	5.7
Ialt utgått og døde.....	21.4	23.7	19.9	25.8	13.8	11.4	20.9	25.1	17.7	15.0
Tilbakeliggende 31/12 1925.....	78.6	76.3	80.6	74.2	86.2	88.6	79.1	74.9	82.3	85.0

1) Ikke sinnssyk.

lingens utfall for alle asyler.

maladie et résultat du traitement.

gått			Tilbake- liggende ^{31/12} 1925.	Procentforholdet mellem:					
				alle for samme sygdom behandlede og utskrevne som				samtlige behandlede og de for samme sygdom behandlede.	
uhel- bredet.	efter avgitt er- klæring.	døde.		hel- bredet.	bedret.	uhel- bredet.	døde.		
26	-	22	¹⁾ 331	14.2	9.8	5.2	4.4	7.8	12.4
3	-	7	¹⁾ 122	27.7	9.9	1.4	3.3	3.3	5.6
4	-	4	27	41.3	3.2	6.3	6.3	1.0	2.0
275	-	186	¹⁾ 3 528	1.1	5.6	6.4	4.4	66.2	58.1
9	-	2	141	-	3.8	5.7	1.3	2.4	0.8
16	-	10	223	11.2	13.1	4.9	3.1	5.1	5.0
2	-	8	92	1.0	1.0	2.0	8.0	1.6	1.1
7	-	2	66	14.4	9.3	7.2	2.1	1.5	1.8
1	-	-	18	18.5	11.1	3.5	-	0.4	0.4
9	-	4	132	4.0	12.1	5.2	2.3	2.7	2.4
4	-	2	24	4.8	23.8	9.5	4.8	0.7	1.2
4	-	-	41	7.4	9.3	7.4	-	0.8	0.9
2	-	30	44	-	1.3	2.6	39.0	1.2	2.2
-	-	2	24	3.3	10.0	-	6.7	0.5	0.7
20	2	10	252	0.7	2.7	6.8	3.4	4.6	4.3
-	14	-	4	-	-	-	-	0.3	1.0
382	16	289	5 069					100.0	100.0

overført til mania. ²⁾ Uoverensstemmelsen med tilbakeliggende 31--12--1924 i beretningen forkomne, utskrevne, døde og de på hvert asyl i alt behandlede.
au total des aliénés traités dans les hospices.

Preste- seter.	Faret.	Kri- stian- sands.	Dale.	Valen.	Neeven- gaarden.	Rosen- berg.	Opdøl.	Øst- marken.	Oslo.	Dedi- chens.	Møllen- dal.	Kriminal- asylet.
pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
81.1	87.4	86.9	66.0	77.7	67.8	80.6	83.7	65.3	87.5	54.1	85.4	90.9
18.9	12.6	13.1	34.0	22.3	33.2	19.4	16.3	34.7	12.5	45.9	14.6	9.1
3.9	1.3	2.6	4.4	2.0	5.4	1.3	2.7	10.4	1.3	13.5	2.9	-
7.7	1.3	5.3	6.7	8.9	9.2	2.0	7.1	14.2	1.3	13.5	1.9	-
0.7	4.4	7.9	7.3	3.6	6.9	3.2	1.6	2.3	5.0	27.9	3.9	12.1
-	-	-	-	-	0.2	-	-	1.0	-	-	-	-
6.0	3.9	10.5	7.6	3.4	6.9	10.3	3.8	3.9	6.2	6.3	4.8	-
18.3	10.9	26.3	26.1	17.9	28.6	16.8	15.2	31.8	13.8	61.2	13.6	-
81.7	89.1	73.7	73.9	82.1	71.4	83.2	84.8	68.2	86.2	38.8	86.4	87.9

Tabell 7. Hjemstavn for alle i årets løp innkomne.

Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés.

Asyler.	Bygder.														Byer (kjøpstæder).																				
	Østfold.	Akershus.	Hedmark.	Opland.	Buskerud.	Vestfold.	Telemark.	Aust-Agder.	Vest-Agder.	Rogaland.	Hordaland.	Sogn og Fjordane.	Møre.	Sør-Trøndelag.	Nord-Trøndelag.	Nordland.	Troms.	Finnmark.	Oslo.	Fredrikshald.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Moss.	Drøbak.	Hamar.	Lillehammer.	Gjøvik.	Drammen.	Kongsberg.	Holmestrand.	Horten.	Tønsberg.			
Gaustad	3	15	3	1	13	21	2	.	.	.	1	1	1	9	.	1	8	3	.	.	.	1	1	1	.	6	5			
Eg	1	37	22	1	9		
Rotvold	25	24	22	6	3	4	2	4		
Rønvik	24	7	24	7	5	4		
Reitgjerdet	1	1	.	.	1	1	2	.	1	.	1	.	3	1	2	6	1	4	1	.	.	1		
Dikemark	1	2	.	1	1	.	1	1	2	.	.	1	1	.	162	1	.	
Blakstad	102	1	1	
Veum	46	.	¹⁾ 77	
Sanderud	54	1	6	
Presteseter
Faret	²⁾ 29
Kristiansands
Dale	1	.	.	65
Valen	79
Neevengaarden	9	33	2	1
Rosenberg	1	6	3	1	.	4
Opdøl	30
Østmarken	1	.	.	.	1	39	36	1	1	3	
Oslo	1	.	.	.	1	4	1	1	.	
Dedichens	3	10	1	1	6	1	.	2	2	.	1	.	.	.	1	.	.	4	.	.	3	.	1	.	.	.	1	.	2	1	1	1	.		
Møllendal	3	.	.	2	4	1	
Kriminalasylet	2	1	
	54	133	83	51	21	24	39	48	27	68	91	40	59	66	60	34	18	15	187	1	1	11	5	1	6	4	3	3	2	1	8	6			

937

¹⁾ Herav 1 kvinne indk. 2 ganger. ²⁾ Herav 1 mann indk. 2 ganger.

Tabell 7 (forts.).

Asyler.	Byer (kjøpstæder) (forts.).																			Utland.																				
	Sandefjord.	Larvik.	Kragere.	Langesund.	Brevik.	Porsgrund.	Skien.	Notodden.	Risør.	Tvedestrand.	Arendal.	Lillesand.	Kristiansand.	Mandal.	Farsund.	Egersund.	Stavanger.	Haugesund.	Bergen.	Ålesund.	Kristiansund.	Trondhjem.	Stenkjær.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Sverige.	Danmark.	U. S. A.	Russland.	Kanada.	Syd-Afrika.	Ikke nærmere angitt.	Ukjent.	Uoppgitt.			
Gaustad	3	1	2	.	.	.	1	1	2	.	.		
Eg	2	2	4	1	4	1	4	1	2	1	1	1	1	3	.	.	7	4	10
Rotvold
Rønvik
Reitgjerdet	1	.	1	1	1	1	1	1	2	
Dikemark	1	1	.	.	1	1	1	2	2	2	2	
Blakstad	
Veum	
Sanderud	
Presteseter	
Faret	
Kristiansands	5	
Dale	2	43	3	.	2	
Valen
Neevengaarden	1	1	100	2	.	.
Rosenberg	1	.	1	1	1	.	.	2	1	9	
Opdøl
Østmarken	47	1	
Oslo	4	2	.	
Dedichens	1	1	.	.	.	1	.	1	1	1	1	2	1	.	.	.			
Møllendal	1	.	7	
Kriminalasylet	
	3	1	2	1	2	3	5	2	4	1	5	2	10	2	1	3	51	9	119	11	6	60	1	1	3	2	3	1	7	2	2	1	1	1	2	.	6	20		
	553																			16						28														

Tabell 8. Alder ved innleggelsen hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

Répartition par âge lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Sykdom.	I alt.	Derav		Under 20 år.		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80		80—90		Uopgitt.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Melancholia.....	144	52	92	-	3	5	13	16	22	13	23	10	15	8	14	-	1	-	1	-	-
Mania.....	54	16	38	4	6	7	13	3	5	2	8	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-
Amentia.....	27	15	12	-	1	6	5	5	3	4	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Dementia.....	608	324	284	22	14	124	92	90	63	33	37	25	29	15	34	9	9	6	6	-	-
Paranoia.....	5	3	2	-	-	-	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania periodica.....	18	7	11	2	-	2	3	3	6	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— epileptica.....	12	7	5	2	-	2	1	1	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— hysterica.....	17	1	16	-	1	-	6	-	6	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— hypochondrica.....	6	4	2	-	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— degenerativa.....	20	11	9	2	1	6	3	3	-	1	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— neurasthenica.....	13	6	7	-	-	1	1	2	2	3	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus.....	9	8	1	-	-	-	-	1	-	4	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis.....	30	23	7	-	-	1	-	11	1	4	3	5	2	1	1	-	-	-	-	1	-
Vitia organica cerebri.....	10	6	4	-	1	-	1	2	-	-	1	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas).....	49	31	18	6	2	8	5	9	5	3	4	2	2	2	-	1	-	-	-	-	-
Til observasjon.....	9	8	1	1	-	3	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	1031	522	509	39	29	167	145	149	115	72	86	49	63	29	54	10	10	6	7	1	-

Tabell 9. Alder, i hvilken de første symptomer ytret sig hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

L'âge, dans lequel se montrèrent les premiers symptômes chez les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Sykdom.	Under 15 år.		15—20		20—25		25—30		30—35		35—40		40—45		45—50		50—60		60—70		Over 70 år.		Ukjent eller uopgitt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Melancholia.....	-	-	-	4	2	6	5	11	12	12	-	8	7	11	5	10	10	15	5	8	-	1	1	6
Mania.....	1	2	3	5	6	7	1	5	3	5	1	1	-	4	1	3	-	5	-	1	-	-	-	
Amentia.....	-	-	1	1	5	4	1	2	1	1	3	1	1	2	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Dementia.....	2	2	44	35	82	51	58	43	38	30	16	20	17	17	9	13	15	24	12	22	9	10	22	17
Paranoia.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Insania periodica.....	-	-	3	-	1	3	-	-	1	4	2	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
— epileptica.....	2	2	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
— hysterica.....	-	-	-	1	-	4	-	3	-	1	2	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2
— hypochondrica.....	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
— degenerativa.....	1	-	2	2	2	1	2	-	1	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	2	2
— neurasthenica.....	-	-	-	1	-	-	1	2	2	-	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Alcoholismus.....	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	3	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Paralysis generalis.....	-	-	-	-	-	-	2	-	5	-	5	1	2	3	2	1	3	2	1	-	-	-	3	-
Vitia organica cerebri.....	-	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1	1	2	1	1	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas).....	25	15	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	1
Til observasjon.....	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1
I alt	32	22	56	50	100	78	76	68	65	54	36	35	34	43	20	33	33	48	21	36	9	11	40	31

Tabell 10. Sykdommens varighet hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

Durée de la maladie lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Asyl.	I alt innkommet.			Under 1/2 år.			1/2—1 år.			1—2 år.			2 år og derover.			Ukjent varighet.		
	Tils.	Derav		Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.
		M.	K.															
Gaustad	83	37	46	29	11	18	6	1	5	13	9	4	32	14	18	3	2	1
Eg.....	61	42	19	19	10	9	13	10	3	2	2	-	21	14	7	6	6	-
Rotvold.....	77	31	46	37	10	27	10	2	8	7	4	3	16	10	6	7	5	2
Rønvik	31	17	14	10	5	5	9	5	4	5	4	1	7	3	4	-	-	-
Reitgjerdet	22	22	-	3	3	-	4	4	-	1	1	-	14	14	-	-	-	-
Dikemark	131	55	76	37	15	22	13	6	7	17	11	6	63	23	40	1	-	1
Blakstad.....	79	45	34	31	17	14	14	11	3	7	5	2	20	10	10	7	2	5
Veum	38	20	18	16	7	9	5	3	2	1	1	-	10	6	4	6	3	3
Sanderud	54	32	22	17	4	13	8	3	5	7	7	-	22	18	4	-	-	-
Presteseter	34	18	16	7	4	3	7	-	7	-	-	-	20	14	6	-	-	-
Faret.....	19	12	7	4	3	1	4	2	2	-	-	-	11	7	4	-	-	-
Kristiansands	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dale	87	40	47	26	15	11	16	8	8	14	6	8	31	11	20	-	-	-
Valen	56	29	27	19	10	9	4	-	4	5	2	3	28	17	11	-	-	-
Neevengaarden	¹⁾ 106	¹⁾ 46	60	40	19	21	7	2	5	14	7	7	42	17	25	3	1	2
Rosenberg	5	5	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Opdøl	16	12	4	5	4	1	4	3	1	1	1	1	6	5	1	-	-	-
Østmarken.....	84	38	46	43	16	27	12	5	7	7	5	2	21	11	10	1	1	-
Oslo	6	-	6	2	-	2	1	-	1	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Dedichens	34	19	25	29	16	13	-	-	-	1	-	1	4	3	1	-	-	-
Møllendal.....	5	-	5	2	-	2	1	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Kriminalasylet	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	1 030	521	509	377	170	207	142	68	74	105	64	41	372	199	173	34	20	14

¹⁾ Hertil kommer 1 observasjonspatient.

Tabell 12. De opgitte årsaker*) til sinnssykdom

Cause présumée de la maladie pour les aliénés reçus

Årsaker.	Alle asyler.			Gau- stad.		Eg.		Rot- vold.		Røn- vik.		Reit- gjer- det.		Dike- mark.		Blak- stad.		Veum.		Sande- rud.		
	I alt.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
		M.	K.																			
I. Arvelige anlegg...	320	171	149	6	8	17	14	8	19	8	4	7	28	18	11	8	7	4	15	11		
II. Andre årsaker. ¹⁾																						
a. <i>Psykiske årsaker.</i>																						
Konflikter og bekym- ringer	50	18	32	-	2	1	4	-	1	2	2	-	4	3	-	-	1	2	2	4		
Sterke inntryk; nerve- sjokk	29	10	19	-	1	-	1	-	1	-	1	-	3	6	-	-	-	2	3	1		
b. <i>Legemlig sykdom.</i>																						
Syfilis	40	31	9	5	-	3	-	-	-	1	-	-	10	-	2	3	-	-	-	-		
Tuberkulose	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-		
Influenta	3	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Tyfoidføber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Lungebetendelse	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Nyresykdom	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
Arteriosklerose	12	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-		
Apoplexi, «hjerneslag»	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-		
Støt eller slag på hodet	14	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	1	-	-	-		
Epilepsi	8	2	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
Temor ceteabri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Mindreverdige anlegg	17	9	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	2	3	5	1		
Andre legemlige syk- dommer	13	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	⁴⁾ 1	-	⁵⁾ 2	⁶⁾ 2		
c. <i>Intoxikationer.</i>																						
Drikkfeldighet	25	24	1	-	-	1	-	-	-	-	-	5	3	1	3	-	1	-	1	-		
d. <i>Fysiologiske utvik- lingsprosesser.</i>																						
Graviditet, barselseng, diegivning	6	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-		
Klimakteriet	7	1	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-		
Alderdom. Senilitet..	38	13	25	-	-	-	1	1	1	-	-	-	4	9	-	-	1	1	-	-		
e. <i>Svekkende inn- flytelser.</i>																						
Overanstrengelse (fy- sisk eller psykisk)..	10	2	8	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-		
f. <i>Andre årsaker ...</i>	10	7	3	-	-	³⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
En eller flere årsaker er opgitt for	574	296	278	12	15	21	17	9	24	11	8	15	43	49	18	11	13	10	26	18		
Uopgitt eller betyd- ningsløse data for ..	454	224	230	23	30	21	2	22	22	6	6	7	12	27	27	23	7	8	6	4		
I alt	1 028	520	508	²⁾ 35	³⁾ 45	42	19	31	46	17	14	22	55	76	45	34	20	18	32	22		

*) Anamnesticke data. ¹⁾ I eller uten forbindelse med arvelige anlegg. ²⁾ Hertil kommer 3
⁴⁾ Struma. ⁵⁾ Abortblødning. ⁶⁾ Amerikaophold. ⁷⁾ Angivelig elektrisk støt.

hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

pour la première fois dans un hospice norvégien.

Preste- seter.		Faret.		Kri- stian- sands.		Dale.		Valen.		Neeven- gaarden.		Rosen- berg.	Opdøl.		Øst- marken.		Oslo.	Dedi- chens.		Møllen- dal.		Kri- minal- asylet.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	
11	7	4	3	-	-	12	16	10	13	12	16	1	9	2	5	4	2	-	-	-	-	-	
2	4	-	-	-	-	1	-	-	2	4	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	2	1	-	6	1	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	3	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
7) 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	2	8	1	-	2	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	1	-	6) 1	-	-	-	-	-	-	-	-	7) 1	-
17	16	5	4	-	-	20	30	15	17	47	40	2	10	3	11	9	4	-	-	-	-	3	1
1	-	7	3	-	1	20	17	14	10	-	20	3	2	1	27	37	2	19	15	-	2	-	-
18	16	12	7	-	1	40	47	29	27	47	60	5	12	4	38	46	6	19	15	-	5	1	-

observander, 2 menn og 1 kvinne. 8) Tunghørthet. 4) Kronisk empyem. 5) 2 hjernebetendelse.

Tabell 13. Oversikt over ekteskapsforholdene hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

État civil des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

1925.

Asyl.	I alt.			Ugifte.			Gifte.			I enkestand.			Fraskilte.		
	Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav	
		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.
Gaustad	83	37	46	53	26	27	25	10	15	3	1	2	2	-	2
Eg	61	42	19	41	30	11	17	10	7	3	2	1	-	-	-
Rotvold	77	31	46	46	21	25	25	7	18	5	2	3	1	1	-
Rønvik	31	17	14	22	13	9	6	3	3	3	1	2	-	-	-
Reitgjerdet	22	22	-	20	20	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-
Dikemark	131	55	76	97	41	56	24	9	15	7	3	4	3	2	1
Blakstad	79	45	34	47	28	19	27	17	10	5	-	5	-	-	-
Veum	38	20	18	26	15	11	9	4	5	2	1	1	1	-	1
Sanderud	54	32	22	37	25	12	13	5	8	3	1	2	1	1	-
Presteseter	34	18	16	19	13	6	10	4	6	4	1	3	1	-	1
Faret	19	12	7	17	11	6	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Kristiansands	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dale	87	40	47	61	29	32	20	11	9	6	-	6	-	-	-
Valen	56	29	27	42	20	22	14	9	5	-	-	-	-	-	-
Neevengaarden	107	47	60	63	28	35	37	16	21	5	1	4	2	2	-
Rosenberg	5	5	-	3	3	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Opdøl	16	12	4	8	5	3	7	6	1	-	-	-	1	1	-
Østmarken	84	38	46	55	26	29	23	10	13	6	2	4	-	-	-
Oslo	6	-	6	3	-	3	2	-	2	1	-	1	-	-	-
Dedichens	34	19	15	14	9	5	19	10	9	1	-	1	-	-	-
Møllendal	5	-	5	4	-	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kriminalasylet	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	1 031	522	509	680	364	316	284	135	149	54	15	39	13	8	5

Tabell 14. Stand og stilling hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

Profession et condition sociale des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Stand.	Alle asylr.			Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Røn- vik.		Reit- gjer- det.	Dike- mark.		Blak- stad.		Veum.		Sande- rud.		
	Tils.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
		M.	K.																		
Akademisk og teknisk stand.....	20	13	7	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3	1	1	1	1	-	-	-	-
Arbeiderstanden	260	174	86	13	10	15	2	15	8	2	-	5	25	7	15	20	10	5	13	5	
Bonde-, husmanns- og inderstand ..	205	118	87	7	4	11	4	7	9	8	2	5	-	-	14	11	6	4	8	6	
Embeds- og bestillingsmannsstand...	25	14	11	2	3	2	1	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	
Håndverkerstanden, maskinister, sy- piker etc.	123	61	62	2	4	3	2	4	6	2	-	5	8	21	5	-	1	-	5	1	
Handelsstanden.....	79	37	42	2	2	1	2	-	2	1	1	-	7	8	8	1	-	-	2	1	
Lærerstanden.....	19	5	14	-	-	1	-	-	4	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	
Militærstanden	3	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Sjømannsstanden, fiskere, loser.....	89	68	21	6	1	5	3	4	3	3	1	5	4	-	1	-	2	-	-	-	
Tjenerstanden, sykepleiere.....	134	4	130	2	20	-	5	-	9	-	7	-	1	20	-	1	-	8	-	6	
Forskjellige andre stillinger ¹⁾	17	7	10	3	1	-	-	-	1	-	-	-	-	6	-	-	-	1	1	-	
Legds-og fattiglemmer, omstreifere etc.	4	3	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukjent eller uten stilling	53	17	36	-	1	2	-	-	-	1	2	2	3	13	-	-	-	-	2	1	
Sum	1 031	522	509	37	46	42	19	31	46	17	14	22	55	76	45	34	20	18	32	22	

¹ Derav opgitt fra Gaustad: 4 kunstnere. Rotvold: 1 telegrafistinne. Veum: 1 telegrafistinne. Sanderud: 1 visergutt.

Tabell 14 (forts.).

Stand.	Presteseter.		Faret.		Kristiansands.		Dale.		Valen.		Neevegaarden.		Rosenberg.	Opdøl.		Østmarken.		Oslo.	Dedichens.		Møllendal.		Kriminalasylet.
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.
Akademisk og teknisk stand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	5	4	-	-	-
Arbeiderstanden	2	2	6	-	-	15	5	6	1	11	9	1	-	1	17	8	2	2	-	-	1	1	-
Bonde-, husmanns- og inderststand ...	14	8	4	1	-	6	6	7	10	6	8	-	6	1	4	10	-	5	2	-	1	-	-
Embeds- og bestillingsmannsstand ...	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	1	-	-	-	2	2	-	2	-	-	-	-	-
Håndverkerstanden, maskinister, sy- piker etc.	-	-	-	2	-	4	10	6	-	10	11	1	1	1	4	2	-	-	1	-	1	-	-
Handelsstanden	2	-	-	-	-	2	4	-	-	5	9	1	1	-	3	4	2	2	6	-	-	-	-
Lærerstanden	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1	-	1	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Militærstanden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sjømannsstanden, fiskere, losere	-	-	-	-	-	7	3	6	1	11	3	2	3	-	8	5	-	1	1	-	-	-	-
Tjenerstanden, sykepleiere	-	6	1	3	-	1	5	-	12	-	11	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	2	-
Forskjellige andre stillinger ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Legds- og fattiglemmer, omstreifere etc.	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukjent eller uten stilling	-	-	1	1	-	4	13	-	-	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	18	16	12	7	-	1	40	47	29	27	47	60	5	12	4	38	46	6	19	15	-	5	1

¹⁾ Derav opgitt fra Valen: 1 fhv. dampskibsekspeditør. Dedichens: 1 skibsmægler, 1 telegrafistinne.

Tabell 15. Dødsårsaker hos de på asylen døde.

Causes des décès indiqués pour les aliénés décédés dans les hospices.

Dødsårsak.	I alt.	Derav		Gautstad.	Eg.	Rotvold.	Rørvik.	Reitegjerdet.	Dikemark.	Blakstad.	Veum.	Sanderud.	Presteseter.	Faret.	Kristiansands.	Dale.	Valen.	Neevengaarden.	Rosenberg.	Opdøl.	Østmarken.	Oslo.	Dedichens.	Møllendal.
		M.	K.																					
Alderdomssvakhet	25	13	12	-	-	1	-	-	-	3	3	4	-	3	-	6	1	1	-	-	2	1	-	-
Arteriosklerose	10	6	4	3	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Apopleksi	12	9	3	1	-	-	2	-	1	3	-	1	-	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	101	58	43	-	7	10	7	2	10	-	4	7	4	3	3	7	6	13	8	3	5	1	-	1
Bronkit og Bronkopneumoni	8	4	4	-	-	1	-	-	-	2	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-
Lungebetendelse	16	9	7	1	-	-	-	1	1	1	-	1	2	-	-	4	1	3	-	-	-	-	-	1
Hjertefeil	2	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertelammelse	9	6	3	-	2	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	2	-	1	-	1	-	-	1	-
Mave-tarmkatarrh	7	2	5	-	-	2	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Andre mave- og tarmsykdommer	6	3	3	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	1
Nyresykdom	8	5	3	-	-	-	2	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Pyæmi og septicæmi	8	4	4	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-
Paralysis generalis og lues cerebri	29	22	7	1	2	2	-	1	6	2	-	-	1	-	-	5	-	4	1	-	1	1	2	-
Kreft (carcinom og sarkom)	15	7	8	-	1	-	-	-	1	-	-	1	3	-	-	1	2	1	-	-	3	2	-	-
Debilitet og marasme	8	5	3	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Insania	7	3	4	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
Selv mord	5	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-
Andre dødsårsaker	13	8	5	-	¹⁾ 1 ²⁾ 1 ³⁾ 1	-	-	-	⁴⁾ 2 ⁵⁾ 1 ⁶⁾ 2 ⁷⁾ 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁸⁾ 1 ⁹⁾ 2	-	-	-	-	-
I alt	289	171	118	9	14	17	13	5	24	18	13	21	17	9	4	26	12	32	16	7	15	5	7	5

¹⁾ Suffocatio propter corp. alien. faucis. ²⁾ Periproctitis. ³⁾ Peritonitis perforans. ⁴⁾ 1 diabetes, 1 ukjent dødsårsak. ⁵⁾ Cystopyelit. ⁶⁾ 1 abscessus cruris, 1 hyperemesis gravidarum. ⁷⁾ 1 pleurit, 1 contusio columnae cervicalis. ⁸⁾ Vit. org. cerebri c. eklampsia. ⁹⁾ 1 diabetes, 1 kronisk empyem.

Dødsårsak.	Alder og kjønn.															
	Under 20		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80		Over 80 år.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Alderdomssvakhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	4	5	6	6
Arteriosklerose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	2	1	1
Apopleksi	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	3	-	2	2	-	-
Tuberkulose	-	2	25	12	16	8	12	7	3	6	1	5	1	2	-	1
Bronkit og Bronkopneumoni	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	2	-	1	1	1
Lungebetendelse	1	-	1	-	1	1	-	1	2	1	1	4	3	-	-	-
Hjertefeil	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertelammelse	1	-	-	-	2	-	1	2	2	1	-	-	-	-	-	-
Mave-tarmkatarrh	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	3	1	-	-	-	-
Andre mave- og tarmsykdommer	-	-	1	-	-	-	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-
Nyresykdom	-	-	2	-	1	-	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-
Pyæmi og septicæmi	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	2	2	-	-	-	-
Paralysis generalis og lues cerebri	-	-	3	-	4	3	6	3	9	1	-	-	-	-	-	-
Kreft (carcinom og sarkom)	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	5	3	-	3	-	-
Debilitet og marasme	-	-	1	-	2	-	1	1	-	1	1	1	-	1	-	-
Insania	-	-	1	1	1	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Selv mord	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Andre dødsårsaker	-	-	-	-	2	-	2	2	1	-	3	2	-	1	-	-
I alt	2	2	37	13	30	13	28	24	29	15	23	25	14	17	8	9

Tabell 16. Middeltall av daglig arbeidende syke i asylene.

Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les hospices.

Asyl.	Tilsammen.	Derav		Utearbeide (gårds-, have-, markarbeide etc.).		Arbeide med brensel.	Husgjer- ning.		Håndverks- arbeide.	Plukking av drev, ull, klute- klipping, mattelegging etc.		Kvinnelig hånd- arbeide.		Forskjellig annet arbeide.	
		M.	K.	M.	K.		M.	M.		K.	M.	K.	M.	K.	M.
Gaustad	133.2	70.5	62.7	16.8	1.3	7.2	25.6	27.0	11.5	-	-	1.3	33.8	7.1	0.6
Eg	159.7	85.4	74.3	21.1	3.4	13.6	41.4	23.4	9.3	-	-	-	47.5	-	-
Rotvold	144.1	89.7	54.4	40.9	2.4	13.1	22.2	27.6	13.5	-	-	-	24.4	-	-
Rønvik	164.0	121.0	43.0	40.8	1.8	13.6	21.0	16.0	9.9	12.0	-	-	25.2	¹⁾ 23.7	-
Reitgjerdet	67.2	67.2	-	19.6	-	2.2	15.6	-	18.7	6.9	-	-	-	4.2	-
Dikemark	230.5	110.6	119.9	15.7	-	5.6	57.6	51.8	18.0	0.3	-	8.0	68.1	5.4	-
Blakstad	111.8	61.7	50.1	38.4	7.0	-	15.9	22.5	5.7	-	-	0.1	13.5	1.1	7.1
Veum	100.0	55.3	44.7	24.4	1.1	4.5	14.0	12.2	6.4	0.6	-	5.0	31.4	0.4	-
Sanderud	136.4	78.5	57.9	30.5	1.6	3.5	22.4	16.4	17.6	-	-	-	38.8	²⁾ 4.5	³⁾ 1.1
Presteseter	71.1	41.2	29.9	20.8	2.9	5.4	10.0	11.8	5.0	-	-	-	15.2	-	-
Faret	95.6	50.7	44.9	13.2	0.3	4.0	16.5	15.0	4.8	8.2	3.8	-	25.8	⁴⁾ 4.0	-
Kristiansands	9.0	4.0	5.0	-	-	2.0	2.0	2.0	-	-	-	-	3.0	-	-
Dale	104.4	56.4	48.0	24.2	0.5	1.2	19.7	19.2	2.7	-	-	-	25.5	8.6	2.8
Valen	136.0	83.0	53.0	44.9	1.0	-	28.9	11.7	8.2	-	-	-	40.3	1.0	-
Neevengaarden	156.8	87.4	69.4	24.5	1.9	12.1	23.0	37.8	20.3	5.9	-	-	29.7	1.6	-
Rosenberg	29.8	29.8	-	4.6	-	2.2	17.7	-	5.3	-	-	-	-	-	-
Opdøl	73.4	44.5	28.8	13.4	1.2	15.6	10.7	7.8	3.6	1.2	-	-	19.8	-	-
Østmarken	162.0	81.2	80.8	34.0	-	1.7	10.8	10.7	5.9	28.8	-	-	70.1	-	-
Oslo	8.9	-	8.9	-	-	-	-	6.6	-	-	-	-	2.3	-	-
Møllendal	34.0	19.0	15.0	-	-	-	18.0	5.0	1.0	-	-	-	10.0	-	-
Kriminalasylet	10.8	10.8	-	-	-	0.1	2.3	-	0.6	-	-	-	-	⁵⁾ 7.8	-

¹⁾ Garnbinding 21.7 og konvolutarbeide 2.0. ²⁾ Fjøs og grisehus 3.8, fyrbøter 1.0 og postbud 0.2. ³⁾ Fjøs og grisehus. ⁴⁾ Fyrbøter 1.0, papirarbeide 3.0. ⁵⁾ Papirarbeide.

Tabell 17.¹⁾ Bruk av isolasjon og mekaniske tvangsmidler.

Relevé de l'application de reclusion.

Asyl.	I alt.	Derav		Uro, voldsomhet, ødeleggelseslyst etc.		Som kur etc.		Andre indikasjoner.		Isolasjon og mekaniske tvangsmidler er brukt i følgende antall			
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	dager.	timer.	timer (dagene regnet til 12 timer).	timer pr. 100 forpleiningsdager.
<i>Isolasjon:</i>													
Gaustad	44	14	30	14	30	-	-	-	-	2 195	-	26 340	22
Eg	40	22	28	22	18	-	-	-	-	3 555	218	40 478	32
Rotvold	50	9	41	9	41	-	-	-	-	644	1 282	9 010	8
Rønvik ²⁾	28	5	23	5	23	-	-	-	-	6 555	330	78 990	65
Reitgjerdet	38	38	-	36	-	1	-	⁴⁾ 1	-	-	-	31 906	54
Dikemark ³⁾	162	71	91	71	91	-	-	-	-	5 830	94 339	164 299	68
Blakstad	31	16	15	16	15	-	-	-	-	1 000	-	12 000	14
Veum	32	17	15	17	15	-	-	-	-	2 503	660	30 696	37
Sanderud	60	28	32	28	32	-	-	-	-	1 863	2 286	24 642	22
Presteseter	42	25	17	25	17	-	-	-	-	248	17	2 993	4
Faret	28	15	13	13	11	2	2	-	-	1 032	37	12 421	17
Kristiansands	3	2	1	2	1	-	-	-	-	664	-	7 968	74
Dale	57	21	36	21	36	-	-	-	-	1 009	353	12 461	15
Valen	14	6	8	6	8	-	-	-	-	495	145	6 085	6
Neevengaarden	17	7	10	5	10	2	-	-	-	-	-	4 767	4
Rosenberg	17	17	-	17	-	-	-	-	-	643	-	7 716	17
Opdøl	23	12	11	12	11	-	-	-	-	88	218	1 274	2
Østmarken	4	1	3	1	3	-	-	-	-	12	23	167	0.2
Oslo	32	-	32	-	32	-	-	-	-	1 356	11 551	27 823	110.0
Møllendal	7	2	5	2	5	-	-	-	-	232	-	2 784	9
Kriminalasylet	⁵⁾ 16	16	-	17	-	-	-	⁴⁾ 2	-	4 901	-	58 812	535

¹⁾ Ved rundskrivelse fra medisinaldirektøren av 18de desember 1905 er det bestemt, at der under «isolasjon» skal opføres ethvert tilfelle, hvor en syk om dagen holdes alene i et værelse, hvis dør ikke av den syke innenfra kan åpnes. Under «mekaniske tvangsmidler» bør foruten tvangstrøie også opføres enhver anvendelse av andre innretninger, som hindrer eller innskrenker den sykes bevegelser, f. eks. ankel- og albuebind o. lign. ²⁾ Belte er dessuten anvendt hos 8 menn og 32 kvinner i 3 805 dager og 150 timer. Disse tall er medregnet i rubrikkene til høire. ³⁾ Belte og hansker er anvendt hos 2 menn og 16 kvinner i 1 510 dager og 552 timer. ⁴⁾ Etter eget ønske. ⁵⁾ 3 patienter er opført i 2 rubrikker.

Tabell 18. Utdrag

Tableau des dépenses

	Gautstad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.	
	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>								
Lønninger	288 128	2.39	232 262	1.85	230 227	2.02	253 993	2.06
Kosthold	252 752	2.10	236 406	1.88	220 666	1.94	222 220	1.80
Sykes adspredelse; fids-belønninger etc.	6 468	0.05	8 265	0.07	9 161	0.08	10 469	0.08
Vedlikehold av bygningene etc.	27 063	0.22	16 892	0.13	26 984	0.24	30 983	0.25
Inventariet	20 991	0.17	14 664	0.12	28 863	0.25	26 913	0.22
Lys og brensel	63 166	0.52	55 368	0.44	83 252	0.73	85 242	0.69
Medisinske fornødenheter	3 920	0.03	5 179	0.04	5 584	0.05	3 898	0.03
Bøker etc.	598	-	346	-	539	-	602	-
Kontorutgifter	1 662	0.01	1 506	0.01	1 406	0.01	1 142	0.01
Vask og renhold	15 115	0.13	9 371	0.07	16 658	0.15	14 297	0.12
Materialer til arbeidsvirksomheten	22 003	0.18	34 656	0.28	45 026	0.39	41 446	0.34
Jordbruk, gartneri etc. ...	236 310	1.96	63 203	0.50	110 894	0.97	62 529	0.51
Andre utgifter	15 730	0.13	6 759	0.05			10 370	0.08
Tilsammen	953 906	7.92	684 877	5.46	779 262	6.84	764 104	6.19
<i>Inntekter (herunder ikke korpenger):</i>								
Ved kostholdet	18 590	-	1) 60 882	-	11 491	-	10 980	-
« jordbruk og gartneri etc.	246 770	-	73 860	-	108 941	-	79 216	-
« arbeidsvirksomheten.	37 659	-	50 997	-	59 336	-	55 146	-
Andre inntekter	81 857	-	6 039	-	61 326	-	2) 56 346	-
Tilsammen	384 876	-	191 779	-	241 094	-	201 690	-
De samlede ordinære utgifter etter fradrag av de nevnte inntekter ved driften; utgjorde således ca.	569 030	4.27	493 096	3.93	538 167	4.72	562 414	4.56
Pr. individ og pr. dag (altså pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.	-	1.44	-	1.88	-	1.502	-	1.41

1) Heri emolumenter.

2) Derav kr. 51 995 emolumenter.

av regnskapene.

et des recettes.

Reitgjerdet.		Dikemark.*)		Blakstad.		Veum.		Sanderud.		Presteseter.	
I alt	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
160 212	2.96	472 241	2.00	121 546	1.63	147 402	1.78	183 993	1.70	115 005	1.38
118 694	2.19	518 326	2.20	156 260	2.10	157 378	1.90	223 998	2.07	169 047	2.02
7 814	0.14	14 537	0.06	5 284	0.07	4 380	0.05	8 483	0.08	4 822	0.06
21 709	0.40	²⁾ 115 618	0.49	13 340	0.18	29 043	0.35	12 946	0.12	10 390	0.12
19 595	0.36	44 741	0.19	20 823	0.28	22 388	0.27	26 612	0.25	12 159	0.15
44 562	0.82	199 294	0.84	43 415	0.58	55 815	0.67	60 709	0.56	46 477	0.56
2 699	0.05	19 777	0.08	3 550	0.05	4 690	0.06	5 315	0.05	4 298	0.05
914	0.02	800	-	2 301	0.03	504	0.01	357	-	500	-
2 890	0.06	4 082	0.02	1 906	0.02	1 906	0.02	1 353	0.01	1 543	0.02
17 899	0.33	26 421	0.11	9 320	0.12	5 605	0.07	14 336	0.13	6 109	0.07
22 894	0.42	-	-	2 320	0.03	22 837	0.28	6 491	0.06	23 193	0.28
23 894	0.44	203 350	0.86	68 645	0.92	58 593	0.71	77 263	0.71	57 575	0.69
3 435	0.06	47 158	0.20	48 377	0.65	8 929	0.11	117 435	1.09	⁵⁾ 30 375	0.36
447 306	8.26	-	-	495 091	6.65	519 470	6.26	739 291	6.83	481 493	5.76
		³⁾ 60 637	0.26								
		1 726 981	7.32								
) 38 688	-	-	-	4 489	-	11 717	-	5 356	-	8 614	-
22 613	-	228 586	-	86 946	-	69 040	-	98 549	-	65 705	-
16 351	-	-	-	4 445	-	2 355	-	11 699	-	4 216	-
-	-	9 305	-	1 969	-	-	-	53 659	-	-	-
77 652	-	237 981	-	97 852	-	4 712	-	164 254	-	⁶⁾ 42 538	-
						⁴⁾ 28 077				⁷⁾ 27 175	
						115 901				148 248	
369 654	6.82	1 419 103	6.02	397 239	5.33	403 569	4.85	575 037	5.31	333 245	3.99
-	1.72	-	2.10	-	1.72	-	1.50	-	1.62	-	1.64

1) Derav kr. 37 763 emolumenter.

2) Derav ekstraordinært kr. 69 897.

3) Bekledning.

4) Emolumenter.

5) Renter.

6) Bekledning kr. 41 805.

7) Emolumenter.

	Faret.		Kristian- sands.		Dale.		Valen.		Neeven- gaarden.	
	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>										
Lønninger	126 640	1.74	17 714	1.53	128 527	1.54	182 333	1.29	208 029	1.71
Kosthold	158 547	2.17	29 480	2.54	146 827	1.76	163 268	1.60	259 691	2.13
Sykes adspredelse; flids- belønninger etc.	4 096	0.06	-	-	2 688	0.03	2 521	0.02	3 150	0.03
Vedlikehold av bygnin- gene etc.	14 666	0.20	5 486	0.47	87 727	1.05	25 857	0.25	115 293	0.95
Inventarieret	12 773	0.18	750	0.06						
Lys og brensel	39 103	0.54	3 930	0.34	60 080	0.72	36 935	0.36	29 507	0.23
Medisinske fornødenheter	4 858	0.07	163	0.01	6 454	0.08	3 269	0.03	85 627	0.70
Bøker etc.	436	-	-	-	-	-	1 746	0.02	7 753	0.06
Kontorutgifter	1 534	0.02	-	-	934	0.01				
Vask og renhold	6 315	0.09	723	0.06	4 059	0.05	3 920	0.04	2 986	0.02
Materialer til arbeidsvirk- somheten	311	-	-	-	30 218	0.36	24 562	0.24	9 149	0.08
Jordbruk og gartneri etc.	48 886	0.67	-	-	30 472	0.37	47 985	0.47	-	-
Andre utgifter	¹⁾ 29 517	0.40	821	0.07	²⁾ 48 047	0.58	26 259	0.26	³⁾ 72 694	0.60
Tilsammen			59 067	5.09	-	-	468 655	4.58	793 879	6.52
	²⁾ 27 500	0.38			⁴⁾ 35 536	0.43				
<i>Inntekter (herunder ikke korpenger):</i>	475 182	6.52			581 569	6.98				
Ved kostholdet	8 985	-	-	-	12 158	-	15 520	-	-	-
« jordbruk og gartneri etc.	74 792	-	-	-	37 773	-	51 301	-	-	-
« arbeidsvirksomheten.	2 484	-	-	-	3 045	-	46 525	-	-	-
Andre inntekter	⁵⁾ 61 647	-	-	-	5 015	-	10 209	-	4 108	-
Tilsammen	147 908	-	-	-	57 991	-	123 555	-	4 108	-
De samlede <i>ordinære</i> ut- gifter efter fradrag av de nevnte inntekter ved driften utgjorde så- ledes ca.	327 274	4.49	59 067	5.09	523 578	6.28	345 100	4.37	789 771	6.49
Pr. individ og pr. dag (alt- så pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.		1.60	-	2.71	-	1.26	-	1.19	-	

¹⁾ Herav kr. 15 313 til bekledning og kr. 4 625 til kjøring. ²⁾ Renter. ³⁾ Herav kr. 49 732 bekledningsgodtgj. ⁴⁾ Derav kr. 50 000 til ominnredning av den gamle central

⁵⁾ Derav 16 000 til ny motorbat og kr. 20 000 til forsamlingshus. ⁶⁾ Renter og assuranser

⁷⁾ Derav kr. 33 933 til renter. ⁸⁾ Derav kr. 25 118 til bekledning og kr. 2 892 til dekning av tidligere underskudd.

(forts.).

Rosenberg.		Opdøl.		Østmarken.		Oslo.		Møllendal.		Kriminalasylet.	
I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
51 232	0.94	78 939	1.40	198 096	2.12	52 356	2.06	48 600	1.49	75 142	6.10
73 174	1.34	114 677	2.03	163 271	1.75	63 215	2.49	51 200	1.57	18 532	1.50
2 032	0.04	2 060	0.04	6 329	0.07	1 031	0.04	1 800	0.05	-	-
18 547	0.34	23 463	0.42	34 187	0.37	21 418	0.84	8 650	0.26	6 509	0.53
10 063	0.18			21 909	0.22	13 460	0.53	9 790	0.30	3 795	0.31
14 910	0.27	26 959	0.48	54 701	0.58	24 364	0.96	10 800	0.33	5 776	0.47
608	0.01	250	-	5 072	0.05	1 769	0.07	500	0.02	-	-
760	0.01	1 883	0.03	498	-	-	-	300	0.01	-	-
		2 998	0.05	1 444	0.02	-	-	1 000	0.03	-	-
2 329	0.04	171	-	10 688	0.11	5 325	0.21	2 250	0.07	4 554	0.37
13 887	0.26	30 107	0.53	31 840	0.34	-	-	-	-	2 084	0.17
57 576	1.06	2 774	0.05	20 194	0.22	2 093	0.08	400	-	-	-
				1) 178 207	1.90	8 860	0.35	29 150	-	5 811	0.72
245 118	4.50	286 163	5.07	725 636	7.75	-	-	171 640	5.26	125 203	10.16
						2) 4 391	0.17				
						198 282	7.80				
-	-	16 825	-	4 255	-	-	-	-	-	-	-
-	-	42 347	-	26 356	-	-	-	-	-	-	-
22 846	-	1 959	-	41 134	-	-	-	-	-	3 480	-
1 785	-	1 927	-	38 586	-	-	-	-	-	2 642	-
24 631	-	63 058	-	110 331	-	-	-	-	-	6 122	-
220 487	4.05	223 105	3.95	615 305	6.57	-	7.80	-	5.26	119 081	9.67
-	1.34	-	1.73	-	1.36	-	2.40	-	1.57	-	1.50

1) Derav til renter kr. 146 500. 2) Pensioner.

I. Asylene.

Belegget, utvidelser, forbedringer m. m.

Eg a s y l. Noen modernisering har dessværre ikke funnet sted. Asylet lider under de uhensiktsmessige renovasjonsforhold og den gammeldagse og farlige oppvarningsmåte med koksovner. Asylet er til stadighet sterkt overbelagt.

R o t v o l d a s y l. Her pågår betydelige restaureringsarbeider som formodes å være tilendebragt i 1928. Heri er dog ikke medtatt ombygning av D-avdelingen.

De såkalte badeutbygg til B og tildels C-avdelingene, som er tilføiet de gamle avdelinger inne i gårdsplassen, og hvis opførelse blev påbegynt i oktober 1923, blev tatt i bruk, for kvinnesidens vedkommende litt før jul 1925, for mannsidens vedkommende nyttår 1926. De inneholder i 1. etasje en rummelig inngang for de på gårdsbruk og i haver utearbeidende syke, ennvidere tékjøkken for B-avdelingen samt klosett- og toaletterum. I 2. etasje finnes badrum med 3 kar, W. C. samt toaletterum for B-avdelingen, likeså iinnedrum.

Efterat de i oktober 1923 påbegyndte byggearbeider i C-avdelingen i september 1924 efter departementets ordre var blitt avbrutt, for at omkostningsoverslagene, som efter fornyet utarbeidelse viste et høiere beløp enn før antatt, påny kunde bli forelagt stortinget, blev de igjen satt igang for kvinnesidens vedkommende i juni 1925, for mannsidens vedkommende i august samme år.

De nye C-fløier med deri innarbeidede dele av de gamle C-avdelinger (C-avdelingens 1. byggeperiode på kvinnesiden) håpes tatt i bruk i begynnelsen av 1927, de tilsvarende rum på mannsiden ca. $\frac{1}{2}$ år senere.

Ved en rekke provisoriske foranstaltninger har det lykkedes å holde belegget oppe i den vanlige høide under de pågående byggearbeider. Derved har asylet vært istand til å motta adskillige syke fra Hålogaland bispedømme, hvor asylnøden som før er yderst generende:

R ø n v i k a s y l. Den 21. oktober 1925 blev C₂ k tatt i bruk efter ombygning til vaktosal for halvuroilige. Patientene får i denne avdeling nu en hospitalsmessig pleie. Anvendelse av W. C. har med et fjernet den tidligere utpregede ekskrementstank. Best ser man motsetningen, når man betrakter den tilsvarende avdeling på mannsiden. At personalet lettes betraktelig i sit arbeide er selvsagt. Det tidligere privet for C₂ k er forandret til værelse for personale og vil gi plass for 2 pleiersker.

B₂ vaktosal for kvinner er ferdig og blev tatt i bruk den 21. december 1925. Badet er ikke ferdig. Ved omdannelse av en tilstøtende korridor til dagligstue og

spisestue oppnår vaksalen 5 nye plasser. Men disse kan ikke tas i bruk før varmeledningen blir ferdig.

Septic tank for hovedkomplekset er ferdig og tatt i bruk. Samtlige bundledninger (grunnledninger) i kjelder under sykeavdelinger for menn og kvinner er ferdig, samt bundledning til økonomibygningen så langt som gjennom administrasjonsbygningen. Forgreninger på denne ledning (i korridor i administrasjonsbygningen) er ferdig.

Opførelsen og innredning av lasarett- og tuberkulosebygningen skrider fremover.

Reitgjerdets asyl. De i forrige år påbegyndte arbeide med utvidelse av pleieravdelingen i loftetasjen er nu ferdig, og de forskjellige rum er tatt i bruk av asylets gårds- og kjøkkenpersonale. Der er på begge sider av en mittgang rum for 7 funksjonærer, dessuten er der innredet magasin for overpleieren og et mindre tøirum for patienter. I avdelingen er også innredet klosett og bad. Etter overflytningen av de leprøse patienter på Brøset pleiehjem til Bergen i slutten av juni 1925, har Reitgjerdet asyl disponert over pleiehjemmet som koloni for rolige patienter fra Reitgjerdet. Pleiehjemmet er dog ennå ikke tatt i bruk, da det først måtte foretas en oppussning av patientrummene i hovedbygningen. Der vil bli plass for ca. 15—20 patienter, som står under direkte tilsyn av en kolonibestyrer med hustru. Desuten skal der ansettes en sykepleierske til behandling av legemlig syke patienter.

Dikemark asyl. I årets løp blev endelig ombygning og dermed utvidelse av kjøkkenbygningen på det nærmeste ferdig. En liten naboeiendom er innkjøpt, hvorved er skaffet bolig for 2 funksjonærer. Grisehuset er utvidet med plass til ca. 75 i tillegg til de tidligere 100 griser.

Sanderud asyl. I begynnelsen av mars 1925 blev den siste av de nye bygninger tatt i bruk. Denne bygning er likesom den foregående beregnet til 49 patienter (menn).

Ved asylet er der nu opført en egen bygning for kontorer. I denne er der foruten direktør- og lægekantor 2 rum for forvalter og kasserer og et ekspedisjonsrum for telefon og post. I kvistetasjen har portnerfamilien sin leilighet, og dessuten er der her 2 enkeltrum.

Dale asyl. 15. juni 1925 blev den nye kvinneavdeling innviet og overlevert. 14 juli blev de kvinnelige patienter flyttet over i den nye avdeling. Bygningen har vist sig overmåte hensiktsmessig. Det er lett og behagelig å arbeide der.

Vaskeribygningen blev likeledes ferdig og tatt i bruk sommeren 1925. 18. desember blev det nye skolehus innviet, hvorved der blev avhjulpet et stort savn.

Den gamle centralbygningens ominnredning til mannsavdeling foregår dessverre med en del forsinkelser, som asylet ikke har nogen innflytelse på. Ved årets utgang var omtrent tredjeparten av arbeidet utført. Ved denne forsinkelse av asylets utvidelse blev selvfølgelig driftsomkostningene større, idet asylets belegg blev betydelig mindre enn budgetteret, og bygningene delvis stod tomme og allikevel måtte opplyses og oppvarmes på grunn av byggearbeidet. Etter asylets mo-

dernisering blir også driften dyrere, fordi f. eks. de urolige vaksaler forårsaker en betydelig forøkelse av personalet. Samtidig bortfaller kurpengene for overbelegget, som medvirket til at asyldriften tidligere var så billig.

N e e v e n g å r d e n a s y l. Oppussningen av asylet er fortsatt. Kjøkkenet er utvidet og veggene flisebelagt og gulvet helt fornyet med fliser. I 2. etage er skaffet messerum for funksjonærer og i loftsetagen 2 reserverum. I loftsetasjen i C. M. er der innredet 5 værelser for pleiere med toilett og W. C. Resten av loftet er innredet til tøimagasin. På kvinnesiden er kjelderne i A innredet til arbeidsrum og i C til et større sadelmakerverksted, hvor der arbeides springfjærmadrasser og stoppes møbler. Vaktavdelingen i Ck og hele Dk er malet og har fått linoleumsbelegg. Også belysning og oppvarming er forbedret.

Ø s t m a r k e n a s y l. Høsten 1925 er der innredet et nytt verkstedslokale. I årets løp blev de høie luftegårdsgjerder av netting som i høi grad skjemmét hele komplekset ombyttet med et lavt hvitmalt, havestakitt, foruten at luftegårdene blev utvidet til den dobbelte størrelse. Det viste sig her som ellers i sinnssykepleien, at fjernelse av enhver unødig stengsel har en heldig innflytelse på de syke. Den frykt for unnvikelser som derved lettere kunne finne sted, viste sig ugrundet. Asylet har aldrig vært så forskånet for undvikelser som nu.

O s l o h o s p i t a l s a s y l. Asylet har under opførelse et hus, hvis kjelder er bestemt til opbevaring av mat og hvori forøvrig er innredet tørkerum for tøy. Asylets matkjelder var uhensiktsmessig og likeså tørkerummet, så det er et vesentlig fremskridt å få et ordentlig hus for disse formål. Huset ligger således i forhold til en av haverne, at der på den til haven vendende langvegg blir innredet en havestue. Huset blir ferdig i 1926.

Sundhetstilstanden

har gjennomgående vært meget god.

E g a s y l. Fraset 3 spredte tilfeller av erysipelas på kvinnesiden var asylet forskånet for epidemisk sykdom. I sommermånederne optrådte dog som vanlig noen få tilfeller av akut enterit og i den første halvdel av november adskillige tilfeller av angina, vesentlig under den lakunære form, med tilsammen ca. 30 angrepne. De fleste av disse forløp lett, men som eftersykdom optrådte i flere tilfeller halsbyld.

R o t v o l d a s y l. Sundhetstilstanden har det foregående år vært bedre enn i de nest foregående. Om dette skyldes, at flere av de mest elendige av de gamle lokaler er satt ut av funksjon, skal foreløbig være usagt. Det synes ikke urimelig.

R e i t g j e r d e t a s y l. Under en tyfusepidemi, som i sommer hjemsoekte Trondhjem og omegn blev en patient og en pleier angrepet. De fleste funksjonærer blev vaksinert.

S a n d e r u d a s y l. Sundhetstilstanden har vært mindre god. I første halvår optrådte endel tilfeller av difteri, i det hele 6, hvorav halvdelen faldt på asylets patienter og halvdelen på personalet. Samtlige tilfeller var lette og blev behandlet på Hamar sykehus's epedemiavdeling. Utover sommermånedene var der på asylet likesom i distriktene omkring her et større antall akute diarrhoer

hvorav enkelte var ganske alvorlige, uten at der dog inntraff noget dødsfall derav på asylet.

Presteseter asyl. I juni fikk et par meget gamle pasienter — en mann og en kvinne — pneumoni, en sjelden forekommende sykdom her, og døde. Om høsten optrådte der diarrhoe hos 10 kvinnelige pasienter. Sykdommen var utbredt over bygdene her omkring, endel av pleiepersonalet fikk den, og disse var det vistnok som bragte sykdommen inn i asylet. De syke var nokså medtatt. Der optrådte hos enkelte blodige uttømmelser, men ingen døde. I almindelighet gikk sykdommen over på 4—5 dager.

Dale asyl. Der har vært en del influensa blandt personalet og pasientene, men sykdommen forløp meget lett. Om sommeren var der likeledes en del lettere tilfeller av diarrhoe.

Østmarken asyl. Den i mai måned pludselig optrædende paratyfus-epidemi med over 200 tilfeller i Trondhjem nådde også inn i asylet, idet 1 mannlig og 2 kvinnelige pasienter blev angrepet, foruten 2 sykepleiersker. Sykdommen hadde samme milde forløp som i Trondhjem. Pasientene blev alle behandlet i sykehus.

II. Patientene. Behandling m. m.

Arbeidsvirksomhet.

Eg asyl. Der er i noget større utstrækning enn før drevet børstebinning. Men annet håndverksarbeide har ikke kunnet igangsettes fordi asylet mangler dertil skikkede arbeidsrum.

Rotvold asyl. De syke har som før i stor utstrækning vært beskjeftiget med arbeide på gårdsbruk, i haver og verksteder (kurvbinding, mattelagning, garnbinning, snekkeri, skredder- og skomakerarbeide), samt på kvinnesiden med håndarbeide.

Reitgjerdet asyl. Gartneren beskjeftiger adskillige syke med lukning og sortering av gartneriets produkter. Agronomen har som regel 2 arbeidslag i stadig beskjeftigelse. Innendørs deltar syke i husligt arbeide og dessuten i drevplukning, børstebinning o. s. v.

Dikemark asyl. På den nye arbeidsstue i pensjonatet er nu 6 vevstoler igang.

Blakstad asyl. Der er i år igangsatt papir- og papparbeide i tillegg til den tidligere arbeidsvirksomhet.

Veum asyl. Resultatet av de sykes arbeidsvirksomhet innendørs er følgende: **Kvinneavdelingen:** 858 m. blåtøi, 60 m. dukdreiel, 125 m. håndklædreil, 138 m. kongres (gardintøi) og 483 m. bendelbånd, 195 par strømper, 69 par strøpepåstrikk og 1 par ullvatter, 361 skjorter, 201 par underbenklær, 85 linneter, 106 nattroier, 68 pleierskeforklær, 243 lakener, 180 putevar, 313 toiletthåndklær, 108 kjoler, 4 kjoleskjorter, 30 underskjorter, 53 busseruller, 23

blåforklær, 2 blåbluser, 25 ulltrøier, 31 teppetrekk, 13 bordduker og 64 fag gardiner, 27 broderte puter, 39 broderte servietter, 15 bordløpere og 1 fag portierer.

Mannsavdelingen: 192,5 m. lerret og 68,5 m. bommesi, 5 par våtter, 3 visittfrakker, 30 broderte servietter, 7 bordløpere og 2 fag portierer, 5 styrketepper, 28 seilduksvaretrekk, 157 tangmadrasser og 36 skråputer, 17 dørmatter, 37 gulvskrubber og 9 skurebørster, 140 par halvsålinger. Hertil kommer reparasjonsarbeide og arbeide innendørs med almindelig husgjerning og arbeide i haverne og på gårdsbruket, hvor flest mulig menn er beskjeftiget.

Sanderud asyl. De nye arbeidsrum har vist sig meget bra, og arbeidsvirksomheten er forsåvidt nu kommet i god gjenge både på manns- og kvinnesiden. I den kvinnelige vevstue har arbeidet gått meget interessert og bra, likeså har man på den mannlige arbeidsstue opstillet 2 vever, som jevnlig har vært i bruk. Mennene har dessuten drevet på med fletning av gulvmatter og tøfler, bunnet børster og lavet kurver.

Presteseter asyl. Der har også i år vært vinterarbeider med utgravning av tomt til utvidelse av fjøset med påfølgende cementstøpning av vegger, gulv og tak. Desuten er der som vinterarbeide drevet med børstearbeide, manila-fletning med lavning av tøfler o. s. v. Vevning er det ikke mulig å få igang på mannsavdelingen, hvorimot der i vinter har vært 3 vevstoler igang på kvinneavdelingen. På snekkerverkstedet har i vinter — mot sedvane — vært en del virksomhet, idet bl. a. ett par unge gutter — præcoxer — har kunnet bevegges til arbeide der.

Faret asyl. Arbeidsvirksomheten har vært drevet som før. Håndverksvirksomheten hemmes adskillig ved mangel på passende verkstedlokaler.

Dale asyl. Kvinnesiden har maktet å veve alle gardiner til den nye avdeling, både til kvinneavdelingen og til den kvinnelige koloni. Dessuten har kvinneavdelingen, som før, både kardet, spunnet og strikket all ull som trengtes til strømper og trøier på hele asylet. På mannssiden (gamle bygning) blev i et kjelderrum provisorisk installert bokbinneri og boktrykkeri og satt i drift i november og desember. Ellers har arbeidsvirksomheten som før omfattet onnearbeide, matte- og klutevevning o. s. v. Dessuten er der utført en hel del rydningsarbeide til haveanlegg foran den nye kvinneavdeling og til luftegårdene der. Også D-patienter har vært med på utarbeide.

Valen asyl. Sommeren 1925 utførte patientene et utmerket godt arbeide utenom det vanlige ved den da foretagne utvidelse av grisehus, løe, stall og fjøs samt ved utbedringen av et av asylets damanlegg,

Østmarken asyl. Arbeidsvirksomheten er noget øket efterat der i høst blev innredet et nyt verkstedlokale.

Dedichens asyl. Overlæge Dedichens beretning: Allerede under min tjenstgjøring på Gaustad og Rotvold fikk jeg et levende inntrykk av, at tabellene over arbeidsvirksomheten måtte frakjendes enhver såvel videnskapelig som praktisk betydning. Når en mann hver morgen fulgte med ut i vedgården og kanskje en liten stund holdt i den ene side av en sag, som en annen virkelig førte, så opførtes han i tabellerne som arbeidende likeverdig med en som virkelig

daglig utførte et jevnt og støtt arbeide. Og den kvinne som i kjøkken eller vaskeri utmerket godt utfylte en ellers betalt funksjonærs dagsverk, var i tabellen ikke mere verd enn den frue, som nu og da puslet med et håndarbeide uten å avancere engang tre sma parasanger om dagen. Jeg har den største interesse for patienternes arbeidsvirksomhet og har varieret den vel mere enn i nogen annen norsk anstalt. Foruten de vanlige håndarbeider og havearbeider har de syke her bundet inn bøker, drevet lærplastikk, tidvis også malet eller modellert, skrevet blindeskrift o. m. m. Vi har til de blindes bibliotek her avskrevet bindvis og det har hendt, at vi fra det nordligste Norge har fått takkebrev fra en blind som hadde lest Brand avskrevet her. Jeg har i glass og ramme latt op henge et overmåte kunstferdig, desværre ikke helt avsluttet, men ganske feilfritt silkebroderi, utført av en ung mann lidende av dementia præcox. Og hvert år i desember har vi en liten festlig tilstelning med utstilling av arbeider utførte av patienter og tildels av funksjonærer, og de første står ingenlunde tilbake i nogen henseende. Det er likefrem overraskende, hvor vakre ting der kan leveres av endog dypt degenerte demente. Kontrollkomiteen har da også gjentagne gange uttalt sig overmåte anerkjennende om virksomheten og endog flere gange latt dette finne uttrykk i tilførsler til protokollen. Men uttrykkes i tall kan denne virksomhet ikke, så det betyr noget.

Syke i familiepleie under asylenes tilsyn.

R o t v o l d a s y l. I årets løp blev på asyls foranstaltning 11 menn og 3 kvinner, tilsammen 14 syke, anbragt i privat forpleining, herav 7 i asyls gamle utsettelsesdistrikt Strinda, Malvik, Tiller, resten i Frøya og Hittra, hvor befolkningen i den senere tid har vist interesse for forpleining av sinnssyke.

S a n d e r u d a s y l. Sinnssykekoloniene i den sydlige del av fylket (Kongsvingerkoloniene») har vært besøkt av asyls direktør 9 ganger i årets løp. Ellers har den ansatte inspektrice ført kontroll. På grunn av endel misligheter er 2 kolonier besluttet nedlagt, idet enkerne etter de 2 avdøde kolonibestyrere ikke fikk lov til å fortsette som innehavere av koloniene. En tredje koloni er også nedlagt i årets løp ved kolonibestyrerens død, idet her ingen var til å fortsette den. Patientenes forpleining på de øvrige kolonier har gjennomgående vært bra

P r e s t e s e t e r a s y l. Familieforpleiningen har det ikke vært mulig å få noen fart i. Asylet har fremdeles kun sine 3 forpleiere. Enkelte andre har meldt sig. Men straks etter kommer avbud, da naboene har øvet slikt påtrykk på dem, når de har hørt snakk om, at de vil ta imot sinnssyke, at de har måttet opgi det,

Ulykkestilfeller. Selvmord.

G a u s t d a s y l. Der er i et tilfelle opført s e l v m o r d som dødsårsak. Det gjeller en syk, som trods asyls råd var tatt hjem og her 5 dage efter tok sig avdage ved å skyte sig med et haglgevær i munden. Som diagnose var satt melankoli; men der var så mange paranoide trekk i sygdombilledet, at diagnosen blev satt med

forbehold, og der blev stillet en tvilsom prognose. Den syke var ved innleggelsen 57 år gammel, gårdbruker- gift. Både moren og morfaren hadde været noget rare i sine ældre år. Han hadde gode evner, men var bråsinnt, strid og vrang, litt av en vriompeis; han levet måteholdent. Etter en ischias for 12 år siden syntes konen, at han var anderledes enn før, hadde let for å komme i missstemning og hadde turer av tungsind og av overgivenhet, men kunde dog indimellem være som tidligere. Til tider led han av søvnløshet og brukte da at arbeide nat og dag. Sommeren 1919 skulde han selge sin gård og tankerne herpå gjorde ham nervøs, han angret at han ikke hadde akseptert et bud, og da salg vel kom istand ved juletider på en tid tømmerprisene var i stigende, fik han det for sig, at han hadde solgt så rent for billig. Nervøsiteten tiltok og han blev søvnløs. Han mente familien ikke vilde få noget at leve av, skjønt han hadde fått over 200 000 kroner for gården, og stridde med at ville ut og få handelen omgjort. Han måtte holdes tilbake med makt, og i lengden var det uråd å passe ham hjemme. Snakket man til ham, svarte han tregt og åndsfraværende. Han blev narret inn med å skulle på sanatorium, men viste sig ved innleggelsen 21. mai 1920 fult orientert, bebreidet sig høilydt at han alltid hadde været en vrangfant; han trengte på dørene og forstyrret de andre ved sin høirøstethet så meget, at han måtte flyttes fra vaktsalen til et eneværelse. Hans tale gikk ut på, at han hadde ødelagt familien, så den ikke hadde noe å leve av, og at han derfor var en morder, likeså at han tidligere hadde drukket og været på politistasjonen for fyld og (i handelsforhold) vært holdt for en «jøde». Der måtte ofte flere pleiere til for å hindre ham i å trenge sig ut, da han haket sig fast i hvem han fikk tak i; han lot sig bare med nød stagge så meget, at man kunde føre en samtale med ham. Under sin uro og fortunlethet kunde han svare børt i væggen, vel av vranghet, og han klaget over, at «disse karene (pleierne)» slengte ham inn igjen, når han ville ut. Han forsvarte sig mot å være værre enn andre, kritiserte «dette fillehotellet»; og nogen sterk depressiv følelsesbetoning syntes ikke å være for hånden. Snarere syntes stemningen noget munter. En enkelt gang rimet han («har været full og faret med tull», «en fattig mann av ringe stann»). Han hadde sygdomsinnsikt for sitt «tullprat». Han sa halvt spøkende, han hadde fått noget gift her (antagelig sovemedisin), og at det visst var dommedag «etter hvad man sa»; der skulde straks avsies dødsdom over ham (hvormed han vistnok siktet til journaloptagelsen). Satte iblandt andre navne og titler på omgivelserne, men lo selv av sine innfall. Han var gjenstridig mot undersøkelse, vanskelig å få grei beskjed av og trengte stadig blint på døren, før man fikk talt ham tilrette. Snart mente han, at han ikke skulde være ført hit, men til politikamret for å settes i straff, snart beklaget han sig over, at man drev spøken for vidt her, og at dette var verdens værste skuespil, appellerte til ens medlidenhet ved å si, at man var for slem mot ham, men på en godslig måte, som viste, han ikke mente det så alvorlig. Først hadde han trodd, sa han, at dette var et sykehus, men nu var han kommet til, at det var et teater eller en karusell eller «hotel Gaustad».

Utpå høsten, da han var flyttet tilbake til vaktsalen, var han meget pratsom,

påstod fremdeles her var ikke noget asyl, men et teater, og han trengte ingen behandling, bare formidling og bøn. Han svarte på forespørsel at han hadde ligget her i 3 år; men da hans svar blev notert, bestred han, at han hadde påstått det; han hadde bare sagt, at han vel hadde ligget her i 3 år! Allerede ved innkomsten var der avsakt dom om, at hans kone og barn skulde dræpes og brendes levende, og nu var de i en av barakkerne her, hvorfor han ba om å få se dem forinnan noget videre skjedde. Da også det blev nedskrevet, blev han sint og sa han vilde ikke ha noe snak mere med lægerne. Men det var allikevel for grovt, at hans barn skulde bli «offentlig sameie.»

Hans mening om, at det var lureri og fanteri med alle her, og at ingen var til å stole på, festet sig mer og mer. Han forlangte derfor å komme hjem.

I begynnelsen av 1921 var han mere tung av vesen, satt ofte fortenkt med hodet støttet i hænderne. Hilst fra familien svarte han, at han vel ikke hadde noen familie lengere. Han hadde sagt til en av lægerne, at familien var innerperret her; men dagen efter negtet han at han hadde ment no med dette. Han skjønnte overhodet ikke hvad han skulde her, og forutsetningen da han kom var vel, at han bare skulde være her noen dage og ikke i all evighet. Han vilde be om å få gå og se til sine skyldfolk.

Efter et besøk av to døtre 14. mars blev han meget urolig, og om kvelden måtte han holdes i sengen, var fortvilet, gjentokk uavladelig, at han var en stor synder, «slå mig ned, slå mig ned». Han slog pleieren med en kop og måtte flyttes til D. I juni kunde han igjen være på den rolige vaktsal.

I 1924 gjorde han vanskeligheter med spisningen, men ga sig, da han blev truet med sondenering. Lå og snakket om natten, vilde ikke ta sovemedicin og måtte igjen etpar uker være i avdelingen for urolige. Utover sommeren blev han roligere og rimeligere, holdt op med sitt tidligere snak om, at han var kommet til et fengsel, og det gikk an å underholde sig med ham om gårdsbruk og hvad dertil hører. Han viste sig også mere interessert i omgivelsene og var alltid å finne der hvor der blev spilt kort, uten at han dog selv deltok.

Året efter var han igjen mere avvisende og måtte trekkes til spisebordet, spiste i det hele ujevnt og holdt sig mager. Han var ofte urolig om natten, tildels også om dagen, lå og bandte og skjendte, alltid over sig selv, mente han hadde sig selv å skylle for «hele tilstelningen» og kom stadig tilbake til, at han på sine byture var fallen blandt røvere og skjøger. Han omtalte sig selv i 3. person og spurte og svarte selv uten i reglen å la sig avlede av de spørsmål visiten kastet inn. Trods de mange ord, var hans tale temmelig innholdsløs og stereotyp.

Ved hustruens besøk pleiet han å mase på å komme hjem, syntes de hadde hat ham lenge nok her nu. Til å begynne med var han alltid temmelig taus, men han blev ivrigere etterhvert som hun snakket med ham, og hun kunde da ikke merke noget abnormt ved hans snak, som var sammenhengende og fornuftig. Han viste sig å følge godt med i de aviser, han fikk hjemmefra, interesserte sig kanskje ikke så meget for herredsstyreforhandlingene, som før hadde været hans hovedinteresse, men hadde rede på foretagne eiendomssalg o. l. Konen fandt ham

ved sit siste besøk klarere enn før, men syntes jo han var blitt en olding. Nogen uoverstemmelse mellom dem hadde der aldrig været, og som tegn på godt forhold anga hustruen, at han aldrig hadde likt at hun forlot hjemmet, selv for kort tid. Hun forlangte ham derfor utskrevet.

Asylet frarådet dette, og fremholdt at den syke under hele det lange asyl-ophold stadig hadde været holdt under vakt, fordi han ansaaes utrygg med hensyn til selvmordstilbøielighet; erfaring viste at det ikke var mulig at gjennomføre et tilsvarende tilsyn i et privat hjem, så meget mere som den syke der gjerne følte sig som herre i huset og neppe vilde finne sig i de nødvendige sikkerhetsforanstaltninger. Der blev overveiet, om asylet skulde negte utskrivning i henhold til sinnssykelovens § 13. Den syke var ganske vist blitt rimeligere i den senere tid, og likefrem selvmordforsøk hadde han aldri foretatt. At sykdomsbilledet mere og mere var gått i paranoid retning, forminsket vel ikke farligheten, da paranoide med depressive vrangtanker kan være like farlige som nogen melankoliker; men det stemningsfattige stereotype preg over sykdomsbilledet gjorde at direktøren ikke fant grunn til å negte hustruen å ta ham hjem på prøve en ukes tid, når hun underskrev en erklæring om. at hun var gjort bekjent med faren for selvmord, at asylet frarådet hans hjemsendelse, og at hun forpligtet sig til under prøvetiden ikke å slippe ham av syne og ved minste tegn til. at han omgikkes med selvmordstanker, straks føre ham tilbake til asylet. Selv disse forsiktighetsregler var ikke istand til at avverge ulykken, og da det så ofte går bedre, enn man har rett til å håpe, kan det være værd å gjøre rede for de sjeldnere tilfelle, hvori det går galt, så man ikke glemmer å ta dem med i betraktning under de vanskelige avgjørelser om at la de syke utskrive på familiens begjæring.

E g a s y l. En 70 år gammel senil dement kvinnelig patient fikk under spisningen inne på eneverelset et kjøttstykke i halsen og kvaltes før man fikk fjernet det.

V e u m a s y l. En 54 år gammel kvinne blev av en annen patient tilføiet et slag i hodet med en langkost, så hun fikk en henimot kronestor runn depressjonsfraktur i lacunar cranii. Noget men har hun dog ikke hatt herav senere. En 39 år gammel epileptiker falt under et krampeanfall på betonggulvet og fikk en fractura cubiti som efter tilhelingen forårsaket adskillig innskrenkning av bevegeligheten i albuledet. En 29 år gammel kvinne, som var gått op i et vindu på stuen, blev av en annen patient dratt ned igjen, hvorved hun falt og støtte albuen mot gulvet så hun fikk en fractura humeri.

S a n d e r u d a s y l. En eldre mannspatient som i flere år hadde vært forpleiet i asylet under diagnosen: insania epileptica hadde i de siste måneder tatt meget av i huld og krefter og var blitt betydelig mere sløvet. Han var særlig vanskelig ved at han blandet sig bort i andre patienters affærer og måtte derfor nøie passes på for ikke å bli utsatt for overlast. En dag på dagligstuen var et par av de andre patienter rent for morro skyld sammen og prøvet krefter. Denne episode misforstod vedkommende epileptiker og ville blanne sig borti for å adskille de formentlige uvenner. Han blev da, før det lykkedes den tilstedeværende pleier å komme til, kastet overende på gulvet og mishandlet. Resultatet blev at han

etter et støt i nakken, fikk lammelse fra midt på brystet og nedover. Dette medførte etter 8 dages sengeleie døden.

Presteseter asyl. 1 tilfelle av selvmord. Det var en 39 år gammel gårdbruker, der var overført fra et annet asyl. Etter gjentagne undersøkelser syntes han nu å være i rekonvalesens, og han fikk tillatelse til å bevege sig utenfor asylet, den første tid ledsagei av en pleierske, siden tildels med en patient som følge, tildels alene. Alt gikk godt, og han satte overmåte stor pris herpå. En lørdags aften hadde han ført en samtale, som syntes å skake ham meget opp. Om natten lå han og kastet sig urolig i sengen og sov ikke. Ved en utilgivelig mangel på varhet fra betjeningens side, blev han også søndag morgen sluppet ut alene. Da jeg lidt senere blev opmerksom på forholdet, blev der øieblikkelig satt eftersøkning i gang, og han blev meget snart funnet hengende i skogen i nærheten av kolonibygningen. Han hadde lagt hodet i bukten av bukse-selene og krøket opp benene for å henge fritt. Det blev foretatt iherdige op-livningsforsøk i flere timer, dessværre med negativt resultat.

Faret asyl. Der inntraff et tilfelle av selvmord. En 45 år gammel mann, som ledd av depressjon med angst og hallusinasjoner og som på grunn av uro måtte isoleres på vaktavdelingen, fikk om morgenen den 17. mai anledning til å henge sig i sin skjorte festet i et åpenstående vindu. Meddelelse blev sendt kontrollkommisjonen 18. mai 1925.

Dale asyl. En patient forsøkte under onnearbeide å ødelegge sit øie med en ljå uten å gjøre mere skade enn å kløve det ene øielokk. Såret tilheltes pent. En patient fikk en langvarig colitis membranaera efter å ha fått chloralhydrat i klysma med havresuppe. En annen patient fikk en kortvarig hematuri efter at hun hadde fått veronal 0 50 tre aftener i trekk.

Østmarken asyl. Et tilfelle av selvmord. Det var en mannlig patient med utpreget neurastenske symptoner, som hadde vært syk i hjemmet 2 år før innleggelsen. Han blev først behandlet med sengeleie, som den hele tid var ham til stor plage, og siden var han ute under ledsagelse av personalet. Efterhvert som han kom sig fikk han større bevegelsesfrihet, og gikk daglig utenfor asylets område med noen patienter, som skulde utskrives i den nærmeste fremtid. En dag tok han en annen vei enn kammeraterne, og da han ikke kom hjem til måltidet blev der søkt efter ham. Neste dag fantes han liggende ned i fjæren flere hundrede meter fra det sted, hvor sporene sist vistes efter ham.

Sykehistorier.

Dikemark asyl. Et under vore forhold vel enestående tilfelle av leverabcess med psykose er beskrevet av avdelingslæge Gjessing:

Hang til sentimentalitet og Weltschmers i slegten. Far tungsinndig. Patienten frisk som barn. Sjøkrigsskolen, løytnant. Brøt pludselig en forlovelse, gikk i fremmed marine 1903. (Ostindien). 1905 gjennomgikk pat. i Siam en alvorlig infectioussykdom (tyfus?). Efter denne meget nedstemt, «kjente sig selv ikke igjen», fikk en «absolut forandret måte å se livet paa».

Prøvet etter en tid å inntre i tjenesten igjen, men var psykisk like dårlig, angst, kunde ikke være alene om natten, måtte vekke andre. Rastløs, urolig.

Hjem sommeren 1906. Til å begynne med litt lettere, men tiltagende nedtrykt utover høsten.

1906—1911 til stadighet mer eller mindre rastløs og deprimert, dog den meste tid i tjeneste i koffardi fart.

Våren 1911 ytterst nedfor. Deprimert, febril, smerte i h. hypochondrium. Innlagt R.H. kirg. avd. i juli 1911: Leverabscess. Incission og drainage. Åpen fistel til jan. 1912. Atter i koffardifart. Tilstanden som før.

Meldte sig frivillig 1914 i neutralitetsvakt, tjenestgjorde 4½ år uten avbrytelse. Hele tiden innesluttet, nedstemt, men ærekjær og til det ytterste plikt-opfyllende. Høst og vinter 1919 sterkt deprimert.

Juli 1920 innlakt på psykiatr. avd. U. S. i ½ år. Viljeløs, uten mot, følsom, sårbar. Præg av livslede, dog med fluktuasjoner. Utskrevet bedret.

Januar 1921 pånytt leverabscess, opereret gjentagne ganger i årets løp (jan. mars, sept. 1921, jan. 1922).

November 1922 atter innlagt i psykiatr. avd. etter 2 tentaminae suicidii. Noget lysere enn under første opphold, dog ofte åndsfraværende. Hyppig ropet siktelsestro, usikkert om hallusineret. Utskrevet december 1923. To dage etter innlagt 3. gang psykiatr. avd. Etterhvert litt vanskelig, irriterabel. Utskrevet 1. april 24.

Innkam 4. gang tre uker senere, etter eget ønske. Angst, skjelvende, rastløs, initiativløs. En enkelt gang lett paranoid i ytringer.

Innkam Dikemark juni 1924.

Rolig, sanset, klar, helt orientert, misfornøiet med innleggelsen. St.pr. Høide 172. Vegt 65. Overveiende leptosom habitus. P. 88 reg egal. Rp. ubesværet. Afebril. Tg. furet, blek, lett belagt. Caries dent. Pyorrhoea alveolaris. Nogen trkkkømfintlighet i h. hypochondrium. Leverrand ikke palpabel. En rekke større operasjonsarr over abd. og høire side. Over bryst og abdom forøvrig vesentlig fysiologiske forhold. Nevrologisk ÷. Holdning slapp. Trett, med tungt, alvorlig ansiktsuttrykk. Lar sig villig undersøke. Lett å komme i rapport med. Adæquat og naturlig i fremtreden. Opfatter korrekt, svarer efter vanlig reaktionstid. God oppmerksomhet. Erindring og merkeevne normal. Intellektuelt vel utrustet. Stemning lett depressiv. Kritikk og dømmekraft på områder som ikke griper inn i hans private liv rimelig god. Hans syn på folk og forhold som har grepet inn i hans liv præget av den forhåndenværende stemning. Patienten avviser hallusinasjoner. Fremkommer ikke med noget som tyder på selvanklage eller ringhetsideer, røper snarere nu og da en litt egenrettfærdig innstilling likeoverfor folk han har hat å gjøre med. Virker som han var på optur fra depressjon til hypomani; endnu på sett og vis nedtrykt, rolig, behersket, men amper, nærtagende, litt resonnerende, ambitiøs. Angir selv at det var ham en usigelig trøst da han i sin tid (1920) fikk vite at led av melankoli. Han har siden angivelig lest en mengde psykiatri, og er derved blitt enn ytterligere befestet i denne antagelse.

Det mest fremtredende i patientens tilstand utover høst og vinter 1924 var hyppig stemningsveksel og økende irritabilitet. Etpar dage optil 1 uke itrekk lett hypomantpreget, vigil, med utpreget trang til å kritisere alt, hurtig i opfatning, men hyppig med feiltydning.

Fremkom i slike perioder daglig med anklager og beskyldninger på en tilkjempet behersket måte, som dog lot ane styrken av hans forbitrelse. Sjelden blev denne sublimert til spot eller ironi, som regel var han grav alvorlig, morsk, vred. Selvfølelsen forhøiet, glemte sjelden å berette om hvor pliktopfyllende han hadde vært, om sine gode attester, sin fremragende morfar. Hallusinasjoner lot sig ikke påvise.

De første par måneder kunne disse krakilske perioder vare optil 1 uke og vekslet med intervaller hvor han var tydelig deprimeret, taus, ordknap, tildels gråtende, med teppet trukket op over hodet.

Efterhvert begynte periodene å bli stadig kortere, så tilstanden vekslet fra dag til dag eller formiddag til eftermiddag, slik at han til eks. var irritabel, resonnerende og kjephei om fm., innlatende, forsonlig, lett deprimeret om em. Eller omvent. Denne manglende enhet i fremtreden og personlighet følte han tydeligvis selv titt som yderst ubehagelig.

Noget av det som plaget patienten serdeles meget var hans søvnløshet. Denne antok han nokk iblant for å være værre enn virkelig tilfelle. Men stort set må det medgis at han sov litet, tildels meget litet trods hypnotica. Han kom jevnlig i affekt over ikke å få hypnotica hver kveld, eller over at doserne var små. Både på dette område og med hensyn til behandlingen viste han titt en viss paranoid innstilling.

Vor formodning om at patienten befant sig på overgang fra depressjon til hypomani og om ikke lenge vilde gli over i deu ene av faserne, holdt ikke stikk, og vi måtte nøie oss med å anta, at vi vel nærmest hadde en blandingsform av 2nen eller høiere orden for oss.

Efterhvert som vi blev bedre kjent med pat. viste det sig imidlertid at hans sinnstilstands omskiftelser stod i et ganske intimt correllasjonsforhold til samtidig skiftende somatiske forhold. Et visst intermitterende Basedow-preg var det som først tiltrakk oppmerksomheten; vi fikk en rekke holdepunkter for at pat.s leverlidelse nok fremdeles var aktiv — og med dette som utgangspunkt fikk vi utover høsten rik anledning til å forfølge sporene videre.

Det første vi registrerte var stadige skiftninger på en rekke somatiske områder. Således var T.p. gjennomgående afebril men med tp.stigning — 37,5 vesp. med dages optil en ukes mellerum, selv lenge efter munden var rensset for caries og suspecte tender. I oktbr. en ca 8 dages feberperiode med temp. 38,5.

Puls en viste sig labil 70—90. Påfallende under sterk indre uro var den gjentagne gange observerte lave pulsfrekvens — 56.

Abdomen viste med tids mellomrum stadig pånytt trykømfintlig — dump smerte i leverregionen. Fra sept. av var leverranden til stadighet følbar $\frac{1}{2}$ —1 fingersbredd nedenfor c. b. I feberperioden 28 septbr.—6 novbr. 24, hele 2

fingersbredd. Randen var uømfindlig, derimot sterk trykømfindlig i 6—7 ic.indf. mam.linjen.

Urinen viste under hele opholdet sp. v. 1010 - 32, som regel klar, sur, alb. ÷ sukker ÷. Påfaldende var intermitterende urobilin uri, ÷ eller svak i uroperioden, tildels sterk pos. etter avløpen uroperiode under legemlig velbefindende.

G1. Thyreoidea palpabel, men som helhet ikke forstørret. Men med tids mellomrum klaget patienten over stikning i hlap, hvor der gjentagene ganger kunde palperes to ca. ertstore ømfindlige knuter.

Protrusio bulbi var ikke alltid like fremtredende, under uro og angstperioder dog tydelig.

Standard stoffskifte viste under en lang rekke undersøkelser store svingninger. Hyppigst forhøiet surstofforbruk op til + 34 % i psykiske uroperioder, men uten feber og under absolut legemlig ro, for så f. eks. dagen efter å nå minusverdien ned til ÷ 12 %—÷ 19 % samtidig med legemlig velbefindende.

Blodsukkeret viste fastende variat fra 90—130. Relativt små forandringer fant vi for R.blodl. 4,7—5 mill. Sahli 80 %. Noget større for hvite blodl. 5,2—6,4. Different: Polynucl. 65—53. Lymfocyt. 33—39 Senkningshastigheten under grensen for det normale. Coagulationstiden 9½—16 min. Resistens 44—36.

Av større interesse enn selve vekslingerne var det imidlertid, at der lot sig påvise en viss lovmessig rekkefølge i disses optreden og samoptreden med psykiske symptomer. I de typiske tilfeller indlededes turnus med trykømfindlighet i leverregionen og særlig i 6—7 i. c. innenfor mamilarlinjen, og med nedskutt leverrand. I de følgende dage langsom puls, tiltagende irritabilitet og somatisk angstfølelse, hyppigst lokalisert til lårene. Så fulgte stikning i gl. thyreoidea. Tiltagende surstofforbruk (tross komplet legemlig ro såvel før som under målingen og uten feber). Pat. satte stor pris på surstoffinhalasjon i denne tid, tross irritabiliteten, fordi han fandt at den bragte ham subjektiv lettelse. Når irritabilitet — til psykisk excitation — samt surstofforbruk og pulsfrekvens var nådd til sit max. inntråtte krisen i løpet av få timer med fall i surstofforbruk, pulsfrekvens og samtidig legemlig velbefinnende og for kort tid psykisk likevekt — til neste turnus tok fatt. Urobilinutskillelse økende med max. etter inntrått velbefinnende.

Utover novbr. og dechr. hvor irritasjonsperiodene gikk mere i et lå rekkefølgen mindre klart i dagen, og derfor vanskeligere å klarlegge.

Tydningen av denne symptomrekke kan vanskelig nå utover en viss grad av sannsynlighet. Det tør dog være rimeligst at sette dem i relasjon til hepar.

1. Under dannelse eller hindret avløp fra abscess (i retensjonsperioden) galdestase (trykk av abcessen) langsom puls og resorbsjon av toxiner, som igjen betinger:
2. Aktivering av thyreoidea, øket surstofforbruk til abscessen endelig tømmes.
3. Kritisk fald av surstofforbruk.

Og psykisk svarende til disse tre etapper: Depressjon + lett irrita-

bilitet. Tiltagende irritabilitet til psykisk excitasjon. Psykisk likevekt og velbefindende. Til støtte for antagelsen av multiple abscesser, resp. recidiverende retention av samme abscess taler også den postkritiske maximale urobilinutskillelse. (Galdestase som først heves etter tømning av abscessen, abscessinnhold som først resorberes fra tarmen).

Av hvilken art var nu denne leverabscess. At den skyltes hans oprindelige sykdom i 1905 kan der neppe være tvil om. Tyfus, som oprindelig antatt er helt usannsynlig, både ut fra klinisk og bakteriologisk synspunkt, og hverken tyf.bac. eller pos. Widal er funnet under hans opphold på R.H. og U.S.

Det kliniske forløp i de gjennom årrekker recidiverende abscesser taler for en amoeb dysenteri, og det må kunne ansees som sikkert at pat. har gått med en kronisk hepatit i årene 1905—11 (til første tømning av abscessen) og så vel med blandingsinfection videre til 1920—25. Bemerkelsesverdig er den moderate temp.stigning og den manglende hyperleucocytose han viste under sit opphold her.

Om patientens tilstand utover vinter og vår 1925 skal jeg fatte mig i korthet:

De hyppige stemningsomslag og irritabiliteter holdt sig vesentlig uforandret til han i februar blev så ugrei, ubehersket, fordringsfull og resonnerende at han måtte flyttes fra vaksal til isolat. Her gikk han pludselig en dag over i en hallucinator forvirringsperiode — nærmest av typen infectionsdelir — som varte i ca. 14 dage, med sterk motorisk uro, continuerlige syns og hørsels-hallusinationer, hysteriform, drag og feber.

Efter dette en lytisk bedring om enn med svingninger utover vår og sommer. Han kom sig litt somatisk, øket etpar kg. i vekt. Søvn bedredes. I det hele dog rett labil også efter han var kommet op og ut tildels på egen hånd. Hyp-pigst overcompensert, selvgod, fordringsfull. En sjelden gang mild, forsonlig, med forståelig og naturlig depressjon over sin tunge skjebne den årelange sykdom.

P. S. At patientens infeksjon og leverlidelse har været alvorlige nokk viste det senere forløp, hvor «materia peccans» og ikke netop i nogen «quantité negligeeable», kom for en dag.

Pat. blev 28 oktbr. 25 innlagt på R.H. kir. avd. A.: mager, blek, medtatt, lett febril, med en eggstor utbugning til høire for mittlinjen i epigastr. Denne blev incideret 9 novbr, viste sig å være fylt av puss. Like innenfor denne en mandarinstor pussfylt abscesshule i leversubstansen, med stive trabeculære vegger. Ytterligere abscesser lot sig ikke påvise.

14 novbr. Punksjoner inn i leversubst. fra forreste og bakerste axillarlinje av med negativt resultat. Det gikk raskt nedover med pat. og 1 desember avgikk han ved døden.

Seksjonen 2 desember 1925 viste:

«Hjerne, hjerte, pulm. intet særlig.

Milt 150 gr. nokså fast med tydelige trabecler.

Nyrer tils. 250 gr. noget bleke med forvirkede tegninger. Amyloid ÷-
Tykktarmene. I coacum endel tversgående tildels confluierende ulcera-

sjoner av uregelmessig form, tjavset bunn, litt vollformede raude. Slimhiuden forøvrig temmelig hyperæmisk.»

Mikroskopisk viste ulcerat.

Henfaldent epithel enkelte steder med ulcerasjoner. Slimhindens propria likeledes på enkelte steder henfallen. Der er næsten i hele snittet rikelig rundcellet infiltrasjon, i de nærmest epithelet liggende partier fortrinsvis av mononucleær art. Randene noget undermineret.

«Hepar. Vekt 4 250 gr. Svarende til høire lapp er leveren sterkt forstørret og fastvokset til omgivelsene ved faste fibrøse adhærensler, som tildels har karakteren av en kapsel. Hele høire lapp er spent elastisk, fluktuerende av en sikkert mannshodestor abscess. Leveren fikseredes til nærmere undersøkelse.

Ved åpningen av abscessen viste denne sig å være av vel barnehode størrelse og inneholdt ca. 1 300 c. c. tykkflytende chokoladefarvet puss, opblandet med endel mere tykkflytende gulaktige klatter. Hulens indre vegg ujevn belagt med gullige og hæmorrhagiske pussklatter. Veggens tykkelse ved dens øvre pol av 5—6 mm. men tiltar jevnt i tykkelse og fasthet mot leverens basis, hvor den er normal fast. Hulen har ingen kommunikasjoner med omgivelsene, spesielt står den ikke i forbindelse med fistelen, som munder ut i epigasteriet. Leveren forøvrig — v. lap var av normal konsistens uten tegn til abscessdannelse.»

Epikrise.

Det som gir kasus en viss interesse er den somatiske interpretasjon til den psykiske tilstans- og stemnings-veksling. Det psykiske bilde alene vilde vel de fleste undersøkere henføre til den mano depressive blandingsgruppe, hvad også psykiatr.avd. og vi gjorde til å begynne med.

Efterat den tydelige korrelasjon til hepar og thyreoidea, og dermed til patientens kroniske infeksjon var klarlagt, kom spørsmålet for så vidt i en annen stilling. Det som gjorde det tvilsomt at her forelå en endog mano-depr. psykose — eller bedre: insania manico depressiva, provoseret resp. holdt vedlike av den exogene faktor: infeksjonen, var den tydelige avhengighet de enkelte faser og sykdomsbilledet i det hele stod i til påviselige patologiske forandringer, særlig i hepar og gl. thyreoidea.

Differentialdiagnostisk må man også ha in mente Morb, Basedowi, forme fruste, som under omstendigheter kan vise et somatisk og psykisk symptombilde som ikke i liten grad stemmer overens med det vor pat. viste (forøket irritabilitet, hysteriforme træk. angstanfald depression, ibl. også maniakalske tilstandsbilleder, karakterforandring). Der finnes sikkert også forbindelseslinjer, mellem Basedow, Mano depr, og hysteri, og der kan ved Basedow optræ tilstande av amentia-typen, ved tilstøtende exogene skader.

I betraktning av den dominerende rolle infeksjonen og leverabscesserne har spillet ogsaa for thyreoideas tilstand er det vel rimeligst å stille Basedowkomplekset og hele symptombilledet i relation til infeksjonen. Det er ikke uten interesse at der ved mano-depressiv psykose ved Abderhaldens reaktion hyppig

finnes vernfermenter netop for hepar og gl. thyreoidea. Billedlig talt kunde man si at infeksjonen ved å spille just på disse to strenge: hepar og thyreoidea, har frembragt et symptombillede som i ikke liten grad stemmer overens med det vi kan finne ved en mano-depr. psykose, resp. en blandingsform.

Vi er derfor blit staaende ved at opfatte lidelsen som en *Insania ex infectione et intoxicatione*.

Adspredelser og underholdninger for de syke.

Ved samtlige asyler er avholdt regelmessige gudstjenester og de vanlige fester i årets løp. Av særlige tilstelninger nevnes:

Eg asyl. Kristiansands gymnasiesamfund opførte ved nytårshelgen etpar morsomme teaterstykker på asylet.

Rotvold asyl. Endel av personalet har opført skuespil. Der er blit gitt kinematografforestillinger. St. Hansaften blev feiret med en friluftsfest med bålbrenning på sjøen.

Rønvik asyl. En sommerdag fik ca. 100 patienter anledning til å overvære en sirkusforestilling i Bodø. Patientene opførte sig udmerket. En norsk-amerikansk methodistprest holdt høsten 1925 et foredrag med lysbilleder fra Amerika for patientene.

Dikemark asyl. Den kommunale kinematografdirektør i Drammen har med vanlig velvilje gitt etpar forestillinger ifjor vinter. Og til jul hjalp han til med å kjøpe eget apparat til asylet. Det kom på vel 800 kr. hvorav halvparten betaltes av Vardåsen Sanatorium. I vinterhalvåret leies film 1 gang om måneden for 30 kr. Der holdes da en ettermiddagsforestilling for patienter og en efter aften for funksjonærer og betjening med familie. Fru Valdis Zerener har sunget engang på asylet.

Valen asyl. Pleierne installerte til jul for egen regning radioapparat i sitt forsamlingslokale og patientene har også nydt godt av denne undeholdning særlig gudstjenester.

Neevengårdens asyl. Der er anskaffet et større radioapparat med høttaler. Asylet har tidligere anskaffet kinematograf.

Østmarken asyl. Der er anskaffet eget kinematografapparat. Asylet får låne film fra byens kommunale kinematografer.

Oslo hospitals asyl. Asylet har kjøpt en automobil. Forstanderen har flere ganger foretatt bilturer med rolige syke. En pianistinne kommer regelmessig og spiller for de syke.

III. Personalet.

Eg asyl. Det elevkursus som påbegyndtes høsten 1924 avsluttedes i april 1925 og der uteksaminertes da 5 pleiersker og en pleier. Nytt kursus blev ikke påbegyndt høsten 1925, da der på grunn av manglende avgang i pleierstillingene foreløbig ikke kunde inntas nye elever.

Rotvold asyl. I den siste tid har man fått en stor del av pleierskestillingene besatt med fullt utdannelse sykepleiersker. Forhåpentlig vil utdannelse i sinnsykepleie herefter alltid vedbli å være et fast ledd i sykepleieutdannelsen. Utdannelse er dog ikke alt. Interesse og skikkethet for stillingen har også sin store betydning. Og av det pleiepersonale som ikke har hatt annen utdannelse enn den de har erhvervet under sin tjenstgjøring i asylet, har mangen gang vært utført et arbeide i asylet som er all ære verd.

Rønvik asyl. Elevkurset fra 1924 eksaminertes 15 og 16 mai 1925, 7 kvinnelige elever hvorav 2 sykepleiersker, samt 2 mannlige elever bestod prøven. I september 1925 påbegyndtes nytt kursus med asylets overlæge som lærer. Pleierskene må gjennomgå et kursus i barslepleie samt praktisk sykepleie med røde kors søster som lærerinne.

Reitgjerdet asyl. En del gifte pleiere har med departementets tilatelse fått bo utenfor asylet. 3 pleiere har bygget egne boliger, og 1 har overtatt en nybygning.

Der avholdes fremdeles kurser for pleierne med 2 forelesninger ukentlig i høst- og vinterhalvåret.

Dikemark asyl. Der har vært rikeligere tilgang på mannlige pleiere enn på lang tid, så man har kunnet gjøre utvalg. Ikke så lett er det å få kvinnesiden rekruteret, hvor der er megen avgang. Der er stadig noen syke ofte i månedsviis tildels tuberkulose, men ofte «nervøsitet». Kjøkkenpikerne som før ustanselig skiftet har fått mere ro i sig.

Veum asyl. Der er nu ingen mangel på habile ansøkere til ledige stillinger. De gifte pleiere — ialt 8 — har siden 1 januar 1925 fått lov til å bo og spise hjemme og slipper således emolumentfradrag. Da de alle bor i asylets nærhet — et par av dem har selv bygget hus — har ordningen ingen ulemper medført. De må efter tur være tilstede i asylet også om natten som vakt eller ekstrahjelp i den utstrekning det er påkrevet. På mannsavdelingen har man 3 å 4 pleiersker, av hvilket 2 er på vaktavdelingen. For overpleieren har asylet skaffet egen familiebolig (4 værelser og nødvendige kjellerrum), hvortil hører en større have, som dog ennå ikke er beplantet.

Sanderud asyl. Ved nyansettelser har der kun været ansatt sykepleiersker med full utdannelse, og fortrinnsvis «Ullevålsøstre». Kvinnelige pleiere søkes mere og mere innført på mannssiden. Og erfaringen viser at dette går bra. I vinter halvåret har pleierpersonalet vært undervist i et teoretisk kursus av asylets reservelæge med avsluttende eksamen.

Presteseter asyl. På alle avdelinger er der kvinnelig betjening, for det meste utdannede søstre. Kun på den urolige mannsavdeling er der 2 pleiere ved siden av pleierske. Denne ordning virker fremdeles meget tilfredstillende. Den nye mannskoloni for 20 syke betjenes også av en søster på en meget tilfredsstillende måte.

Over søster har tilsynet med både manns- og kvinneavdeling.

Dale asyl. 6 pleiersker gjennomgikk kursus med eksamen. Av disse tilhørte 3 N. K. S. som ved overenskomst nu får utdannet sine pleiersker i sinnssykepleie ved asylet.

Tilleg. Antallet av sinnssyke forpleiet med statsbidrag efter lov av 27/6 1991 og de samlede utgifter ved deres forpleining for stat og kommunen i 1924.

Le nombre des aliénés, dont l'entretien est partiellement à la charge de l'état d'après la loi du 27/6 1891 et le total de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'état et des communes ensemble).

Fylker.	Antall sinnssyke.		Utgifter. Kr.
	I alt.	Derav på asyl.	
I. Oslo	1 260	905	1 802 165.36
II. Akershus.....	380	260	264 889.45
Byer.....	7	3	7 000.50
Bygder	373	257	257 888.95
III. Østfold	458	294	611 587.23
Byer	138	68	193 356.14
Bygder	320	226	418 231.09
IV. Buskerud.....	394	118	423 875.71
Byer.....	118	42	140 873.00
Bygder	276	76	283 002.71
V. Vestfold.....	413	85	465 934.54
Byer.....	137	39	164 391.86
Bygder	276	46	301 542.68
VI. Hedemark	468	332	644 315.63
Byer.....	28	20	3 497.64
Bygder	440	312	609 335.99
VII. Oppland.....	342	282	477 521.05
Byer.....	17	10	26 891.05
Bygder	325	272	450 630.00
VIII. Telemark	90	308	826 221.32
Byer	190	69	183 362.43
Bygder	399	239	642 858.89
IX. Aust-Agder	325	150	321 025.57
Byer	86	37	88 160.52
Bygder	239	113	232 865.05
X. Vest-Agder	456	229	468 266.85
Byer.....	143	92	175 657.59
Bygder	313	137	292 609.25

Fylker.	Antall sinnssyke.		Utgifter. Kr.
	I alt.	Derav på asyl.	
XI. Rogaland	568	295	683 833.56
Byer.....	251	149	308 647.43
Bygder	317	146	375 186.13
XII. Hordaland	468	295	681 296.73
XIII. Bergen	400	331	629 225.87
XIV. Sogn og Fjordane.....	253	118	305 471.31
By	1	1	214.50
Bygder	252	117	305 256.81
XV. Møre	505	322	723 948.59
Byer.....	105	74	151 924.28
Bygder	400	248	572 024.31
XVI. Sør-Trøndelag	479	319	785 182.74
By	289	168	433 800.09
Bygder	190	151	351 382.65
XVII. Nord-Trøndelag.....	247	119	337 830.42
Byer.....	28	13	46 411.66
Bygder	219	106	291 418.76
XVIII. Nordland	537	266	550 092.88
Byer.....	32	21	40 246.25
Bygder	505	245	509 846.63
XIX. Troms	227	121	92 048.54
Byer.....	35	24	53 980.73
Bygder	192	97	238 067.81
XX. Finnmark	171	80	203 724.84
Byer.....	36	20	49 335.60
Bygder	135	60	154 389.24
I hele riket	8 941	5 229	11 498 458.19
Byer	3 302	2 086	4 530 624.50
Bygder	5 639	3 143	6 967 833.69

Rekke VII og VIII.

Trykt 1926:

- Nr. 186. Norges handel 1924. (*Commerce.*)
- 187. Skolevesenets tilstand 1923. (*Instruction publique.*)
- 188. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1922. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 189. Norges jernbaner 1924—25. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 190. Norges telegrafvesen 1924—1925. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 191. Sjømannsforsikringen 1923. Fiskeriforsikringen 1923. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 192. Kommunevalgene 1925. (*Élections en 1925 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 193. Forsikringsselskaper 1924. (*Sociétés d'assurances.*)
- 194. Norges industri 1924. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 195. Ulykkesforsikringen 1923. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 196. Alkoholstatistikk 1924—1925. (*Statistique de l'alcool.*)
- 197. Norges postvesen 1925. (*Statistique postale.*)
- 198. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1926/27. (*Finances de l'État.*)
- 199. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1925—26. (*Salaires des ouvriers agricoles en 1925—1926.*)
- 200. Folkemengdens bevegelse 1923. (*Mouvement de la population.*)

Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VIII.)

Trykt 1926:

- Nr. 1. Fattigvesenet 1922, 1923 og 1924. (*Assistance publique.*)
- 2. Meglingsinstitusjonens virksomhet. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1925. (*Entremise publique. Conventions collectives et conflits du travail en 1925.*)
- 3. Norges bergverksdrift 1925. (*Mines et usines.*)
- 4. Norges kommunale finanser 1923/24. (*Finances des communes.*)
- 5. Norges sparebanker 1925. (*Caisses d'épargne.*)
- 6. Folkemengdens bevegelse 1911—1920. Hovedoversikt. (*Aperçu général du mouvement de la population en Norvège pendant les années 1911—1920.*)
- 7. Norges handel 1925. (*Commerce.*)
- 8. Norges fiskerier 1924. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 9. Sykeforsikringen 1925. (*Assurance-maladie.*)
- 10. Skiftevesenet samt Overformynderiene 1923 og 1924. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)

Trykt 1927:

- Nr. 11. Norges Brandkasse 1923—1925. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
- 12. Lønninger 1925—1926. (*Gages et salaires.*)
- 13. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1923. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 14. Forbudsavstemningen 18 oktober 1926. (*Plébiscite du 18 octobre 1926 de la prohibition des spiritueux.*)
- 15. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1927/28. (*Finances de l'État.*)
- 16. Det civile veterinærvesen 1924. (*Service vétérinaire civil.*)
- 17. Sinnssykeasylenes virksomhet 1925. (*Hospices d'aliénés.*)

- Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:
- Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 45de årgang 1925.
Oslo 1926. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 44de bind 1926. Oslo 1926.
(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsoppgaver over vareomsætningen med utlandet 1926. Fjortende bind. Oslo 1927.
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1926. Quatorzième année.*)
- Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920.
Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

17 februar 1927.